

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 135 (3297) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Imakönyveket kérünk

(P. I.) Kinek kell azt manapság külön megmagyarázni, hogy a katona csak a legjobb fegyverrel ér valamit a harcmezőn. Azért a külső front csak akkor lehet erős igazán, az otthon minden terén megállja a helyét, ha a gyárak és üzemek mindent megtesznek a legjobb fegyverek és hadiszerek gyártására. A tervező mérnök, a feltaláló, a gyári munkás ma éppen olyan fontos alkotóeleme a hadseregnek, mint a rohamosztág katonája.

A ma dúló nagy világméretű harcok fegyverek küzdelme abban az értelemben is, hogy a gépek és találmányok mérik össze erejüket. Nem fedelkezhetünk meg arról, ez igaz, hogy a legjobb gép is tehetetlen lim-lom, ha nincs mellette és vele arravaló ember. A gyors vadászgéphez, a nagyhatósugarú bombázóhoz, a vakmerő buvárhajóhoz, a rettenthetetlen páncélosba bátor, kitartó, merész és minden kockázatot vállaló katona kell. De az is éppen olyan igaz, hogy a legnagyobb hős is elbukik harcmezőjének elégedetlensége miatt. Gondoljunk csak mindig arra, hogy az önműködő pisztollyal egy gyerek is leteríti a herkulustermetű atlétát.

Tehát fegyvert kell adnunk a katonák kezébe. A legjobb, legerősebb és leghatásosabb fegyvert. Különben a katona maga kéri ezt, mert ő tudja legjobban, hogy mit jelent a kiszolgáltatottság. Azért kell felfigyelnünk arra a kérdésre, amely mostanában egyre sürűbben olvasható a front katonáinak tábori lapjain. Imakönyveket kérnek. Minél többet és minél hamarabb. Olyanok is, akik azelőtt talán nem is gondoltak erre és elindulástukkor unottan legyintettek azokra, akik ilyesmit ajánlottak. Olyanok is, akik egyenesen ellenségesen viselkedtek minden vallási dologgal szemben. A front, az élet teljes kiszolgáltatottsága kijózanította őket s ma már úgy érzik, hogy nem maradhatnak elszakadva, eltávolodva Attól, Akinek kezében van mindennek a sorsa. Akihez közelmarni és végeredményben eljutni egyedüli életcél minden ember számára.

Sokak számára talán egy kicsit primitívnek és gyerekesnek tűnik fel a front katonáinak a kérése: Imakönyveket kérünk! Halljuk azonban meg ezekben a kérésekben a magáratallalt lélek szavát. Lássuk meg bennük a sok-sok megtérést, Istenre-találást, az igazi mély emberséget. A katona, amikor odaállítja helyére, nem tanakodik, nem „politizál”, hanem teljesíti kötelességét. Ez a kötelességteljesítés pedig az élet kockázatosával jár.

Csodálkozunk-e tehát azon, ha a front katonái imakönyveket kérnek?

Németország teljes mértékben felkészült az összpontosított angolszász-szovjet támadásra

Ezen a nyáron éri el csúcspontját a német háborús erőfeszítés. Bose Japánba utazott. Merő kitalálás a szovjet-német béketárgyalás híre

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A *Nya Daglight Allehand* című svéd lap szenzációs tállalásban hirt közöl állítólagos stockholmi békemegbeszélésekről. A Német Távirati Iroda ezzel kapcsolatban úgy értesül, hogy a jelentés puszta kitalálás. Minden ilyen békemegbeszélésről szóló állítás, valamint az ehhez fűzött találgatások azokhoz az ostoba beugrató manőverekhez tartoznak, amelyeket a háromhatalmi egyezmény ellenségei időnként szelnek eresztenek.

Rómából jelentik: (MTI) Az *Italia* című milánói katolikus lap a *Vatikánból* érkezett távirat alapján közli, hogy a Szentatya 65 tonna lisztet juttatott el az athéni apostoli delegátushoz az inséges görögök között való szétosztásra.

Bern. (Bud. Tud.): A tengelyhatalmak a Balkánon, illetve a Balkánt környező szigeteken is megtették a szükséges védelmi rendszabályokat, az angolszászok esetleges betörése ellen.

Nyugatra tolódott át a német hadvezetés súlypontja

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Illetékes német helyen megállapítják, hogy Németország katonai ereje a haderő létszáma és a hadianyag tekintetében hatalmasan meggyarapodott. A szovjet földön álló német erők mögött mélyen tagozott nagy tartalékok várnak készenlétben. A német katonai erők megnövekedésének megállapítása mellett is igen reálian mutatnak rá arra, hogy a német haderő feladatai ezzel szemben megnövekedtek. A nagy haretér óriási területe mellett nem becsülik le természetesen az angolszász katonai erőt sem. Nem becsülik le a Szovjetnek még rendelkezésre álló erejét sem. Bár kétségtelen, hogy a Szovjet új erős visszacsapására már alig képes. A háborús erőfeszítések csúcspontját Berlinben ez év nyárutójára teszik.

A német haderő a két évi súlyos keleti hadjárat után is teljes mértékben képes az Európát keletről fenyegető előzónlens megakadályozására, sőt arra is, hogy az Európa határán kialakuló bármilyen helyzettel szemben még egyszerre több arcvonalon bekövetkező támadás esetén is rendületlenül megállja a helyét. A német hadvezetés számára a hadviselés súlypontja a mostani helyzetből kifolyóan nem annyira a keleti haretér, mint inkább az európai partokra esik. Ezért valószínű, hogy a német vezérkar egyelőre lemondott a Szovjet haretéren új támadás indításáról. Ha a tengelyhatalmak a betörés veszedelmét elhárítják, azzal nemcsak azt bizonyítják, hogy az európai erőd bevehetetlen, hanem ezt nyomban döntő hadműveletek követik a keleti haretéren is.

Egész Európa Németországban dolgozik

Strassburg. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Sauckel birodalmi helytartó az egyik délnyugati német nagyüzemben beszédet mondott. Rámutatott arra, hogy ma egész Európa Németországban dolgozik. A mai Németországban nem lehet összehasonlítani az első világháború eszézi Németországával. Anélkül, hogy az ellenségnek konkrét útmutatást adnak. Annyit elárulhat, hogy német részről még nem egy kellemetlen meglepetést várhat az ellenfél. Azt az egyet teljes nyíltsággal megállapíthatja, hogy Németország sohasem fog kapitulálni. Az 1918-as hazugságok Németországot immunissá tették. A német birodalom kezében tart minden lehetőséget a győzelem kivívásához. Ezek

oly hatalmasak, hogy a háborút nem is tudja elveszíteni. A totális munkamozgósítás soha nem sejtett tartalékokat hozott napvilágra. Az első világháborúval összehasonlítva, háromszor annyi munkás kézik dolgozik ma Németországban, nem tekintve a még rendelkezésre álló megszállott területeket, amelyek százezres részesedése munka és termelési hozadékban szintén többszöröse a korábbiaknak. Az összes más katonai és gazdasági körülményeken kívül azonban Németország rendelkezik a jobb idegekkel is, melyek döntő jelentőségűek a győzelem szempontjából.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Bose, aki hosszabb ideig tartózkodott Németországban, sürgő-

sen szükségét érezte annak, hogy Kelet-Ázsiába utazzék, India függetlenségének és önállóságának kiharcolására. Már meg is érkezett Tokióba, június 14-én Tozso miniszterelnök fogadta. Bose megbeszélést folytatott azonkívül a japán külügyminiszterium vezető tisztviselőivel és a japán haderő irányító tisztjeivel.

Roosevelt és Stalin vetélkedésének hű tükre a Balkán partizán-háború

Róma. (MTI): A *Giornale d'Italia* pénteki számában „Mi rejtőzik a szerb partizánok mögött” címmel igen érdekes cikkben fejtegeti a szerb kommunis-ták titkos szándékait. Virginio Gayda cikkében megállapítja, hogy Roosevelt azért támogatja a Szovjetet, hogy teljes erejével részt vegyen a németek elleni harcban és amikor kimerül, akkor félrelökik az útból. Az a kérdés azonban, sikerül-e szándékát Rooseveltnek végrehajtani, mert a Szovjetben már több olyan jelenség tapasztalható, mely szerint mindent megtesznek e terv megakadályozása végett.

Gayda azután megállapítja, hogy Szerbiában körülbelül 23.000 főnyi partizán harcol, de nemcsak a német, olasz és horvát csapatok ellen, hanem azok ellen a szerbek ellen is, akik a londoni kormánytól függenek.

Ennek bizonyítására idézi a szerb partizánok vezérének körrendeletét, valamint a „Proletár” című lapban írt cikkét, melyben felhívja a parancsnoksága alatt álló partizánokat, hogy küzdenek teljes erejükkel nemcsak a megszállók ellen, hanem azok ellen a szerbek ellen is, akik Mihailovic tábornok oldalán küzdenek. A körrendelet azután felhívja az oroszbarát kommunista partizánokat, hogy a szovjet köztársaságot még azelőtt ki kell hirdetni, mielőtt bevonulnának a szovjet csapatok a Balkánra.

Zágrábból jelentik: (MTI) A *Hrvatski Narod* közli, hogy a londoni emigráns jugoszláv kormány miniszterelnöke lemondott és Péter király a lemondást el is fogadta, hogy alkalmat adjon az új kormányának Jugoszlávia politikájáról való nyilatkozására. A lap gunyos megjegyzéseket tesz a hírrel kapcsolatban és megállapítja, hogy a gyermekkirály maga sem tudja, kire hallgasson inkább, az angolokra, az amerikaiakra, vagy a Szovjetre.

Fiatalos diákcsiny érdekes utóhangjai a törvényszék előtt

Miért állított ki hamis igazolványokat a hatodikos gimnázista

Nagyvárad, június 19. Jó növésű, meggyerő arcú, választékosan öltözött fiatalember áll a törvényszék előtt. Személyadatainak felvételénél kiderül, hogy húsz éves, Nagyváradon lakik, középiskolát végzett és —

— Mikor? — veti közbe az elnök az iskolai végzettségre vonatkozó kérdésnél.

— Most érettségiztem.

— Sikerrel?

— Sikerrel. — feleli a vádlott érezhető önérettel.

Más azonban nem sikerült és pedig az a két esztendővel ezelőtt elkövetett a fiatalokru fin szemében minden biztonnyal akkor még csak diákcsiny, amiről azóta megtudta, hogy a büntető-törvénykönyvbe ütközik és hát igen... most hét rendbeli okirathamítás és csalás vétségével vádolja az ügyészség.

fellobbanás erejét a végül azt, hogy az utóbbi két esztendőben megkomolyodott, tanulmányait sikerrel folytatta és le is érettségizett, sőt közben kilenc tanítványt is vállalt, úgy hogy közel 200 pengőt keresett s ezt a pénzt az utolsó fillérig hazaadta.

— Csalados ember vagyok — jegyzi meg a védő végül — teljes mértékben átérzem, mit jelentene egy ilyen koru fiatalember megbélyegzése, most amikor az élet küszöbén karrierje előtt áll. Csatlakozom az ügyész úr kijelentéséhez s amit ő nem ellenzett, azt én tisztelettel kérem védelem részére.

A bíróság az enyhítő körülményeket teljes mértékben figyelembe vette a rövid tanácskozás után kihirdette határozatát, amelynek értelmében megszüntette a vádat, csupán figyelmeztette a fiatalembert, hogy a kapott lecke legyen intő példa előtte az egész életén át.

A kedvező ítélet után a néhány perccel még „vádlott” és a sértettek barátságosan beszélgetve együtt mennek el. Nem csupán a bíróság, a társadalom is megszüntetett minden retorziót. „Fiataloság boldogság.” Az egész csak ennyi volt.

„Udvaroltam egy kis leánynak”

— Hogy történt?

— Abban az esztendőben végeztem a légvédelmi tanfolyamot — kezdi a vádlott akadozva.

— Azután? Mondjon el mindent sorban, — sürgeti a tanácselnök.

Kiderül, hogy bizonyos légvédelmi igazolvány kiállításáért hét személytől 80—80 filléres taxát vett fel. A nyomtatványokra Györfly Imre nevet írt alá a saját neve helyett, mert tudta, hogy nem egészen helyes dolog, amit cselekszik.

— Létezik ilyen nevű személy? — kérdezi a bíróság.

— Nem! — válaszol a vádlott, — ezt a nevet csak én találtam ki.

— Na és mire kellett a pénz?

— Udvaroltam egy kislánynak. A többi fiuk virágot vettem neki. Nem akartam szegyenben maradni a többiek előtt. Aztán édesanyám is beteg volt. Kellett a pénz orvosára...

A közokirathamítás és csalás révén befolyt összeg összesen 5 pengő 60 fillér.

— Eppen ennyi volt a virág és az orvoság, — magyarázza a megtévedt fiatalember.

A sértettek nagyrésze nem jelent meg a tárgyaláson. Az egyetlen tanu, aki

egyszermind sértett is, Váci Mihályné. Az elnök kérdésére kijelenti, hogy nem kívánja a vádlott megbüntetését.

Dr. Csapó Ferencné, aki a Légvédelmi Liga nevében a főmagánvádat képviseli, kijelenti, hogy a liga parancsnoka sem kéri a fiatalember megbüntetését.

A bizonyítási eljárás ezzel be is fejeződik s dr. Szolnok Jenő királyi ügyész szólalt fel.

A védő ezután felsorakoztatta az enyhítő körülményeket. A vádlott fiataloságát — a tett elkövetésekor még csak hatodikos gimnázista volt — szűkös anyagi helyzetét, a gyermeki érzelemet és fiatalos

Tong Man-Fong és Ow Man Kong urak a szerkesztőségben

— Beszélgetés a Tip-Top artistacsoport kínai akrobatáival —

Nagyvárad, június hó.

Már jó néhány napja városunkban tartózkodik egy kitűnő artista-csoport s esténként nagy sikerrel lép fel a Szigligeti Színházban. Reklámban és ehhez mértén érdeklődésben sincs

hiány. Nagyvárad közönsége estéről-estére megtölti a színház nézőterét.

A csoportban különösen a kínai akrobatákat veszik körül nagy szeretettel. Rokonszenves, kedves emberek ezek a kínaiak. Csöndes, rejtelmes mosollyal végzik nyaktörő mutatványait, ugyanilyen csöndes és titokzatos mosollyal járnak-kelnek az utcákon, beszélgetnek egymás között és felelnek a hozzájuk intézett kérdésekre. Kína ötezer éves kultúrájának, kikristályosodott bölcsességének döbbetenes lehellete csap meg bennünket a közelükben. Szívesek, előzékenyek és mégis fölényesek. Nem tudatosan, hanem a vérükbe felszivódott sokezer éves bölcsesség sulyával néznek el fejük telett...

Az egyik étteremben láttam őket vacsoránál. Ott ültek európai — német, magyar — társaik mellett. Rejtelmes, titokzatos mosollyal az arcukon. Az ismerkedés hamar megy ilyenkor. Ujságíró és artista sorsuk, hivatásuk annyira egymásra utalja őket. Csak a záróra akadályozott meg abban, hogy hosszasan elbeszélgesünk, azért másnap a szerkesztőség-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Az uszó város.
BELVAROSI: Egyetlen éjszaka.
CASINO: Leányvásár.
KORONA: Csókparádé.

ben kerestek fel bennünket. Corodini bűvésszel jöttek el hozzánk. Könnyű nyári öltözetben, szerényen és csöndesen léptek be.

A közelebbi ismerkedés hamar áttestünk. Beszélnek németül is, így meg tudtuk érteni egymást.

Papirt tettem eléjük és ceruzát adtam a kezükbe, mert a nevüket nem mertem hallás után lejegyezni: Tong Man-Fong és Ow Man Kong — olvasom a szép, határozott írást. Természetesen latin betűkkel írnak. Lassan azután mindenre rákerül a sor. Megtudjuk, hogy 13 éve jöttek el a délkínai Kantonból. Kora gyermekkoruktól kezdve artistáknak készültek. Eleinte otthon, családi üzemben „dolgoztak”, azután elkerültek Kantonból és azóta bejárták egész Európát. Ismerik az összes nemzeteket. A magyarokat őszintén szeretik. Hiába, ázsiai nép s a vér szava ilyenkor mindennél erősebb. Különben Tong Man-Fong urak magyar a felesége és már van is egy 11 hónapos édes kis fia. Mutatja is a fényképét. Nagyon büszke a lurkóra, de lehet is, mert valóban nagyon szép gyerek.

Csak úgy mellékesen érintettük a politikát, de ez a kis érintés is meggyőzött arról, hogy a két világháború akrobata öntudatos nemzeti kínai s bizony felcsillant a szemük, amikor Kína jövőjéről, a japánokkal való viszonyról esett szó. Szeretnének már haza is kerülni, de most nem lehet.

Majd a háború után, majd akkor megyünk — mondják szinte egyszerűen. Bizonyára viszi magával a kis fiát is, meg a feleségét. A kis Tongnak egyébként nem magyar nevet adták s ezt méltán kifogásoltuk is nála. Mert a kis Tong Gary-San bizonyára megtanul magyarul az édesanyjától. No de ez még mind a jövő titka.

Amíg mi beszélgetünk, kísérdjük, Corodini mester káprázatos bűvész-mutatványokkal szórakoztatja a szerkesztőség és a kiadóhivatal tagjait. Boszorkányos dolgokat csinál kártyájával, néhány kis gummikarikával, gyűrűjével, pálcájával és a cigaretákkal. Minden mutatványát viharos tetszésnyilvánítás követte. Lassan egész kis teátrum a szerkesztőség. A két kínai bölcs nyugalommal ül a helyén és egy pillanatra sem változik meg egyetlen arcvonásuk sem a legkáprázatosabb mutatványoknál sem. Istenem! Mennyivel gyermekebbek vagyunk mi. Csodálkozunk, nagyokat nevetünk, elbámulunk, fejüknek csóváljuk. Ők csak mosolyognak sejtelenesen és titokzatosan... (pont.)

Törvényszék elé kerül a pedikürözött biharpüspöki libák ügye

Salamoni ítéletet akart tenni két biharpüspöki asszony.

Nagyvárad, június 19. Nem mindennapi tyúk, azaz egészen pontosan libalopás foglalkoztatta szombaton délelőtt a nagyváradai törvényszéket. Az ügy előzményei a következők:

Horváth Jánosné biharpüspöki lakosnak egy alkalommal elveszett két libája. Két héttel később azután látott két libát az utcán, amelyek feltűnően hasonlítottak az ő szárnyasaihoz. Az eltiint libák szárnyát ugyan előzően befestette Horváth Józsefné, mert számolt azzal, hogy „elkallódhatnak” s a talált libákon semmi ilyen jel nem volt látható, viszont közben eltelt két hét s így tehát a jel le is kophatott, de még könnyebben eltűntethették.

A károsult, miután egyik barátja is azon a véleményen volt, hogy a saját libáit találta meg, hazavitte a szárnyasokat. Onody Jánosnének azonban — akinek szintén eltűnt két libája s azt állította, hogy ez a kettő az övé — megengedte, hogy a libákat megnézzék s amennyiben a magáénak mondja, hazavigye.

Onodiné először úgy találta, hogy a libák nem az ő tulajdonai, később azonban próbát ajánlott.

— Ereszük a libákat — mondotta — szabadon s kettőnk közül azé legyen,

akinek a házába előbb akar bemenni.

A libák, hogy-hogyanem, az Ónodiné házába fordultak hamarabb. Horváthné azonban most már nem akart lemondani róluk.

Az ügy végül is a járásbíróság elé került, amely röviddel ezelőtt foglalkozott a dologgal. A járásbíróságon Ónodiné előadta, hogy ő is megjelölte a libáit s neki gyanus, hogy a Horváth Jánosné által talált libák lábán valaki levágta a körmököt, amelyeken a jelnek kellett lennie.

A járásbíróság a vádlott, valamint a tanúk kihallgatása után Horváth Jánosné felmentette a jogtalan eltulajdonítás vádjá alól, a sértett azonban nem nyugodott bele az ítéletbe. Így a „pedikürözött” libák ügye a törvényszék elé került.

A törvényszék a szombat délelőtti megtartott tárgyaláson a járásbíróság felmentő ítéletét helyben hagyta, módot nyújtott azonban a sértettnek arra, hogy polgári pert indítson Horváth Jánosné ellen és így próbálja kártalanítani magát, amennyiben mégis kiderülne, hogy a minden kétséget kizáróan jóhiszeműen megtartott libák mégis az ő tulajdonai lennének.

„MÁTYÁS”
Étterm,
kerthelyiség

Katolikus Kör, Szilágyi Dezső-u. 5.
Izletes konyha. Menü rendszer. Kitűnő italok.
Vacsoramenu 3 pengő

TELÉFON: 18-50 Figyelmes kiszolgálás!

Kállay Miklós miniszterelnök a rádión át köszöntötte Kormányzó Urunkat

„Horthy Miklós az öröké etü magyarság fiatal ere'ének, lelkének
megtestesítője” — mondotta a kormány elnöke

MTI jelenti: Kállay Miklós miniszterelnök Haefler István dr. miniszteri osztálytanácsos és Kállay Kristóf miniszteri titkár kíséretében a Nemzeti Színház díszelőadásáról érkezett a Magyar Távirati Iroda és a Rádió Sándor-utcai palotája elé, ahol vitéz Náray Antal ny. vezérőrnagy, elnök fogadta. A rádió épületének előcsarnokában dr. Kocz Sándor igazgató és K. Halász Gyula cégvezető fogadta a miniszterelnököt és kíséretét és a harmadik számú studio-ba vezette. Pontban hét órakor Gecső Sándorné műsorközönlő bejelentette, hogy a Főméltóságú Kormányzó Urat 75. születésnapja alkalmával a miniszterelnök üdvözi. Kállay Miklós miniszterelnök köszöntőjében ezeket mondta:

Főméltóságú Kormányzó Ur! Az ország és minden hű magyar hódolatát és szeretetét tolmácsolom ma 75. születésnapján. Főméltóságú Urunk megtiltotta az ünneplést, az üdvözlést és a szeretetnek, a tiszteletnek minden külső megnyilatkozását, de nem tilthatta meg a magyar lelkek ünnepét. Így van ma az egész országban. Ennek tolmácsolója szerény szavam. Szavam pedig Főméltóságodhoz szól, ha örömet és megértést keres és akar adni, nem szólhat másról, mint magunkról, az egész nemzetről, mert tudom, hogy ezt akarja, nagy értékét ennek látja.

Amikor a mai napon minden magyar gondolata Főméltóságodhoz száll, mert szereti, mert szívébe zárta, mert minden bizalma és reménye ez, nemcsak az összeomlott magyar világ ujáteremtőjének, a közel 25 éves bölcs államfőnek, a magyar milliók visszahozójának szól, de annak is, aki az egész nagy nemzet sokféle tagozódó, sokfélekép gondolkodó minden magyar egységét Kormányzó Urunkban találta és találja meg.

Mert fajtájában a legmagyarabb, lelkében a legtisztább és szívébe zárt mindent, ami jó és előkelő, szegény és rászoruló, ha tiszta magyar!

Aki őt megérti, a magyart is megérti. A magyar egyéni és büszke, barátjának mindent felajánl, életét, dicsőségét és szívét, még az ellenféllel is nemes és lovagias, de soha, soha senki szolgája nem lesz. Itt ezen a földön megtört keletnek minden inváziója, amióta mi állunk itt őrt. Vitézül harcoltak velünk együtt más népek is, de csak mi nem adtuk meg magunkat soha. Irthattak, de szolgálk nem lettünk soha. Ezt tudja meg

mindenki, aki a mi földünkre veti szemét, mert ami nem sikerült Trianonban, nem fog soha többé megtörténni.

1918 nekünk Horthy Miklóst adta és a nemzet úgy rázta le magáról az összeomlást, az ellenségnek harapófogóját, hogy alig is emlékezik reá-

duk. De él a nemzet, a maga ura a magyar és az élén áll rendíthetetlen, változatlan testi és lelki fiatalágában vezére, a 75 éves Horthy Miklós kormányzó. Nézzétek, amikor köztek jár, tekintetek a szemébe, hallgassátok meg szavát, milyen fiatal, milyen határozott, milyen bölcs.

„Csak örök nemzetek vannak”

Nincsenek fiatal nemzetek és öreg nemzetek, csak örök nemzetek vannak, vagy eltűnő tiszavirágéletűek. Az örökéletű magyarság fiatal erejének, lelkének megtestesítője Horthy Miklós. Amikor őt ünnepljük, magunkat becsüljük, amikor őt köszöntjük, magunk mellett te-

szünk hitvallást. Hitvallást tenni magunk mellett a legnagyobb kötelesség, hogy itt, ahol állunk, mi vagyunk az ezeréves vezetők, a mi népünk, a mi fajtánk a legdolgosabb, a legbecsületesebb, hogy mi kaptuk a legtöbbet nyugat szelleméből, de adtunk is legtöbbet. Ezt tudni, illetve hirdetni magyar hitvallás.

„Éppen olyan hittel, mint 25 évvel ezelőtt

Főméltóságú Urunk! A legkülönbenek közülünk a büszke magyarok hódolatát hozom. Segítse meg az Isten, mert bennünket is megsegít. Életét egészségben tartsa meg, mert nekünk tartja, ennek a nemzetnek, amelynek visszatért részein most megkondulnak a harangok, hogy szavaimat befejezzék és szónál jobban szálljon hangjuk mindenüvé, ahol magyar él és vigye hírét, hogy ma

ünnepe van nálunk, a magyarság becsületét, igazságát, erejét és jövőjét ünnepljük, mert 75 éves Horthy Miklós és ép olyan hittel és megingathatatlan elszántsággal halad ma a nemzet élén, mint ahogyan 25 évvel ezelőtt tett fogadalmat, hogy ez a nemzet újra nagy lesz és mindig nagy lesz. Megtartotta! Most is így lesz! Isten áldja meg!”

Több mint huszmillió embert veszített a Szovjet két év alatt

Nagy idegességet okoz a szovjet hadvezetőség köreiben a német vezetés ugrásrakész nyugalma. Előkészítő tevékenység Kurszk és Orel körzetében

Róma. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A Duce Foggia, Bari, Brindisi, Loco, Taranto, Cosenza, Catanzaro, Reggio, Calabria és Matera tartományokat hadműveleti területnek nyilvánította.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az orosz háború két esztendeje alatt a bolsevisták vesztesége az öt és félmillió fogollyal együtt huszmillió embernél több. Harminchatezer páncélos, ötvenezer löveg és negyvenezer repülőgép veszett el. A területi veszteség a brit szigeteknek négyszerese.

Berlin. (MTI.) A már hosszabb idő óta tartó nyugalom csütörtökön sem ért véget. A keleti arcvonal déli és középső szakaszán kölcsönös roham-

osapat tevékenység során helyi jelleget öltetve a szovjet hadvezetőség köreiben idegességet okozott. Ezek a vállalkozások nyilván, mint előkészítő akciók a tervezett bolsevista nyári offenzívára mutatnak, amelyek különösen Kurszktól nyugatra és az orel-i kanyarulattól északra mutatkoztak több jele.

A német vezetés ugrásrakész nyugalma a szovjet hadvezetőség köreiben idegességet okozott. A német vadászok ütőerejéről a szovjet légierőnek ismét meg kellett győződnie akkor, amikor a keleti arcvonal északi szárnyán megtámadott néhány Leningrádtól nyugatra fekvő repülőteret. Német vadászok légiharcban saját veszteség nélkül 12 gépet lelőttek, további nyolcat megrongáltak. Német bombázók megtámadtak ellenséges hajókat Asztrachán közelé-

ben és mintegy 13.000 tonnányi öt hajót elsüllyesztettek.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti. Az olasz főhadiszállás 1119. közleménye: Német légitámadások bombákat dobtak Dzsizdzel kikötőjére. Az ellenséges légitörő csütörtökön Szicília és Calabria helységein kívül Ve-zuv környékének kisebb községeit támadta, köztük Pompei. Vadászaink Comiso környékén lelőttek egy ellenséges repülőgépet.

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német TI. A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonalon a nap nyugodtan telt el. A légitörő éjjeli támadást intézett Asztrachán melletti hajógyűlékezések, valamint a Volga alsó folyásánál lévő fegyverkezési üzemek ellen. Négy teherhajót összesen 11 ezer tonnával elsüllyesztettek. Egy további közepes nagyságú kereskedelmi hajót megrongáltak. Az eltalált ipartelepeken nagy tüzek keletkeztek. Egy vegyes szovjet bombázókötél a Fekete-tengeren támadást intézett egy német utánpótlási hajókisérlet ellen. E kötetlekből öt gépet lelőttek. Néhány ellenséges repülőgép éjjeli zavaró repüléseket végzett a birodalom területe felett. Bombaledobásokat nem állapítottak meg. Német harcigépek egyik kötetleke az elmúlt éjjel nagy ürméretű bombákkal megtámadta Portsmouth hadikikötőt. Más repülőgépek délkeletangliai hadicélokot bombáztak.

Vavel tábornagyot India alkirályává nevezték ki

Amszterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint az angol hírszolgálat jelenti: Londonban hivatalosan közölték, hogy Vavel tábornagyot India alkirályává nevezték ki. India főparancsnoka Auchinleck tábornok lett.

Madrid. (Bud. Tud.): Az angol király csütörtökön Afrikából jövet Gibraltárra érkezett, ahol megtekintette az erődítmény berendezését és helyőrségét.

London. (Bud. Tud.): Jovanovics tanár, a londoni délszláv emigráns kormány miniszterelnöke benyújtotta lemondását Péter exkirálynak. Az új miniszterelnök valószínűleg egy horvát személyiség lesz.

Ezer gazda végzett növényegészségügyi tanfolyamot

A földművelésügyi minisztérium vidéki növényegészségügyi körzetek vezetőivel a tavasszal 24 helyen általános növényegészségügyi szaktanfolyamot rendeztetett. A tanfolyamok tananyaga alkalmazkodott a helyi szükegletekhez. A tanfolyamokon különös mértékben annak a növénytermesztési ágak (gyümölcs, szőlő, szántóföld, stb.) állati és növényi kártevőivel és az azok elleni védekezési módokkal foglalkoztak, amely növénytermesztési ág a tanfolyam helyén és környékén uralkodó természeti ág volt. A tanfolyamon résztvevők nemcsak elméleti, de gyakorlati oktatásban is részesültek. Az ország különböző részeiben megtartott 24 tanfolyamon 1032 gazda vett részt. A résztvevők a tanfolyam végeztével vizgát tettek. A jövő évben ezeket a tanfolyamokat még nagyobb számban fogják megrendezni.

Cselényi József telefonálja Pestről

„Újry Annával és Thegze-Gerber Miklóssal Váradra érkezem és ott a Református Kultúrpalotában 24-én délután és este magyar nő-tákat adunk elő kedves rádióközönségünknek”.

Eddig a telefon, és addig váltsa meg a pesti sztárok vendég-fellépésére a jegyét, amíg elővételben kaphat a Hunyadi könyvkereskedésében, Rákóczi-ut 2 szám. Telefon: 14-58.

Nem lett semmi az expediciából

Azt írja nagybányai festő barátom: nem tudta bizony megcsinálni reprezentatív képiállítását Nagyváradon, amit egész télen és tavasszal pünkösdre tervezett. Nem mintha nem sikerült volna szép anyagot összefestenie. A május mostoha volt ugyan a tájképfestőkkel szemben, folyton esett az eső, alig lehetett néha egy-egy borongós hangulatot elfogni és kint a helyszínen vászonra vagy kartonra rögzíteni, de a koratavasz annál jobban kedvezett, gyönyörű volt a gyümölcsfák virágzásának ideje, naphosszat a szabadban csatangoltak a festőkolónia tagjai s ő is, a barátom, egy sereg kartonon örökítette meg a virágborult domboldalakat, amelyek talán sohasem voltak olyan szépek és dúsak, mint az idén s ott lélekzik gyűjteményében erdőrézleteivel, pázsitjaival, hegyeivel, völgyeivel az egész tavaszi határ. De anyagbeszerzési nehézségekkel kellett küzdenie, pénze se volt elegendő, nem tudott hát annyi rámat készíttetni, amennyire szüksége lett volna paszteljei felöltöztetéséhez, így meztelenül pedig még se lehet a nagyközönség elé vinni őket, legkevésbé Nagyváradon, ahol a külsőségek tekintetében annyira igényes a publikum. Volna azonban egy nagyszerű ötlete, szívesem meg és legyenek segítségére a négrehajtásban.

Az ötlet pedig a következő: Szervezzék expedíciót, tanulmányútát a nagybányai festők dzsungelébe. Kell, hogy ismerjék Nagyváradon négy-öt kimonodottan szakértő, gazdag műbarátot, akikkel egy nagyobb autóban felfedező útra indulhatnak. De a magyar művészetért őszintén rajongó lelkek, tisztaszívű lelkesedők legyenek, akik szeretik a szépet s emellett pénzük is van elég. Művész barátom pontosan kidolgozza az útitervet is merészen romantikus javaslatában. Valamelyik ünnep vagy vasárnapon kora reggel indulnának el Nagyváradról, gépkocsin, úgy hogy 10 órára meg is érkezzenek oda. Egy óras, kiadós villásreggeli után nyakunkba vehetnék a várost és végigkocsikázhatnánk a számbajövő festők műterméin. Egy-egy festőnek negyedórát vagy félórát lehetne szentelni s így estig végezni tudnánk vagy husz művészrel, akiknek képei közül kedvükre válogathatnánk a mecénások s egyúttal esetleg megállapíthatnák, hogy kik és milyen művekkel vegyenek részt egy Nagyváradon rendezendő kollektív bányai kiállításán...

Amint a levélből kiveszem, kisüstönfőttel gyógyított tavaszi influenzás lázban keletkezett ez az ötlet, amelyet nem előzött meg semmiféle megbeszélés, tehát annak egyéni jellegében kételkedni alig lehet. De az is valószínű, hogy a barátom néhány bohém cimborájával mégis megtárgyalta a különös tervet, mert azt is írja levelében, hogy ő szívesen vállalkozik a műbarát társaság kauluzolására, sőt idejkorán értesíti a művészeket, hogy a meghatározott órában otthon legyenek, ha jönnek a dús gazdag nagyváradai műértők...

Bármint volt is s bármilyen fantasztikusnak tűnt is fel az ötlet, én igyekeztem komolyan venni s elkezdtem tapogatózni: el lehet-e képzelni, hogy Nagyváradon akadjon négy-öt ilyen vállalkozó szellemű, gazdag műbarát. Először a művészeket kérdeztem meg. Kinevettek. Műbarátok, akik saját költségükön 200 kilométert autózhatnak oda s ugyanannyit vissza, csak azért, hogy képeket nézzenek s a tetejébe még pénzt is adjanak értük? Hiszen a helybeli festők műterméibe is alig lehet becslogatni őket s az időnként rendezett képiállításokat is túlnyomó részben új

lelkesedők látogatják, akik tele vannak idealizmussal, de húsz fillér sincs a zsebukban. S ha az a műterem vagy kiállítás nincs pont a Bémer-téren, már nem tesz senki egy lépést se érte. Az egyik nagyváradai festő műterme például eléggé a központban van, de sajnos az első emeleten s ez már elég ok arra, hogy a műbarátok valósággal megközelíthetetlennek érezzék. Hová is gondol az a bányai piktor?

Aztán néhány jobbmódú s a képzőművészetek iránt érdeklődő barátom és ismerősöm előtt penditettem meg az eszmét, félig tréfásan, nehogy a mulatságosan naiv ember színében tűnjek fel. Vállukat vonogatták. Kinek van ma Nagyváradon ennyi pénze? — mondták. Elsősorban az új gazdagokról lehetne szó, az átállítás „hős vértől pirosló” bajnokairól, a busásan jövedelmező jogosítványok tulajdonosairól, a

Nyolcszáz nagyváradai zászlóaljbeli csendőr lelkesen ünnepelte Kormányzó Urunkat hetvenötödik születésnapján

Ünnepi istentisztelet a laktanya udvarán. Diszebéd és jutalomosztás az alkalmazottaknak. Parancsnoki beszéd a magyar csendőr hivatásáról

(Nagyvárad.) A Kormányzó Ur Öfömlétsége 75-ik születésnapja alkalmából rendezett országos ünnepségekbe méltó módon kapcsolódott a nagyváradai Csendőr Tanzászlóalj is, amely megkapó ünnepség keretében ülte meg ezt a napot, amikor az egész nemzet szeretetteljes hálával és örömmel fordult az ország vezére, vitéz nagybányai Horthy Miklós felé.

A felemelő ünnepség délelőtt 10 órakor kezdődött a Csendőr Tanzászlóalj laktanyájának udvarán. Az udvar tágas és a júniusi napfénytől beragyogott négyzetű csillogó szuronyokkal s talpig diszben sorakozott fel öt század, vagyis az egész tanzászlóalj legénysége, parancsnokaik vezetése alatt. A legkisebb gombig ragyogó egyenruhák és a könnyű szelben lengedező több, mint nyolcszáz kakastoll már magában is megkapó képet nyújtott. Az ünnepi külsőségek hatását azonban csak fokozta a tér közepén felállított oltár, amely fölött koszorúval és apró lobogókkal diszítve függött a Kormányzó Ur legujabb képe.

Ünnepi szentmise és szentbeszéd

A tanzászlóalj parancsnokának vezényszavára a felvonult nyolcszáz csendőr vigyázz-állásban várta a hálaadó istentisztelet kezdetét. Az oltárnál először P. Szerafin kapucinus atya mondott csendes misét s közben beszédet intézett az istentiszteleten résztvevő csendőrséghez.

— Az Isteni gondviselés — mondotta — a magyar történelemben is állított hőseket, akárcsak a mi előttünk élő nemzetek életébe. Ilyen hős volt első királyunk nemzetünknek Szent István, aki felismerve a kereszténység jelentőségét a pogányság tanaitól eltérítve új vallási s egyben történelmi irányt szabott nemzetünknek. S ilyen hős nemzetünk jelenlegi vezére, vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Ur is, akinek ma

stromanokról és aladárokról, de ezeknek egyelőre a vendéglátó ipar fellendítéséről kell gondoskodniuk, a művészetek közül azonban inkább csak a színpártolás bizonyos ágát tekintik szívügyüknek...

Nem vállalkoztam további puhatolózásra, de az az érzésem, hogy első érdeklődéseim elég élesen rávilágítottak a való helyzetre. Nagyvárad barátom ötlete túlságosan romantikus, annak megvalósítására természetesen gondolni se lehet. De még olyan gazdag műbarátok sincsenek Nagyváradon, akik a képzőművészet támogatására sokkal szerényebb és realisabb keretek között lennének hajlandók valamilyen akcióra.

Nem lett és nem is lesz soha semmi a játszi művész-képzéssel kitervezett nagyváradai expedicióból. Pedig kiváló barátom odáig ment merészen csapongó elgondolásaiban, hogy a gazdag és művelt Nagyvárad fogja ilymódon kirántani a bányai művésztelét életét abból a kátyúból, amelybe az utóbbi időben beleeragadt. (j. b.)

alj egyik alhadnyagya a legénység nevében köszöntötte a tisztikart:

Tudjuk — mondotta —, hogy fegyelem, rend és igazságos szigor nélkül nincs eredményes munka, nincs hivatását betölteni tudó katonai alakulat. Nálunk megvan a rend, van fegyelem, van igazságos szigor, eredményes munka. Így érezzük jól magunkat. Parancsnokaink velünk vannak, értünk élnek, rólunk gondoskodnak. Tudjuk, hogy a tisztizubbonyok velünk érző, meleg szíveket takarnak. Köszönjük fáradozásait.

— Ugy gondolom, hogy hálánkat azzal tudjuk kifejezésre juttatni irántuk legteljesebben, ha kötelességét a jövőben ki-kí a maga helyén, még több odaadással, lendülettel és igyekezettel látja majd el.

Ezt megígérjük, megfogadjuk és megtartjuk!

Tisztjeinket a jó Isten éltesse, adjon nekik erőt, egészséget, hogy a tanzászlóaljat híressé tegyék és ha harcolni kell, a dicsőség utjain vezessék.

A parancsnok ünnepi felszólalása

A tisztikart felkőszöntő szavakra a tanzászlóalj parancsnoka többek között a következő szavakkal válaszolt:

„Történelmi időkben élünk. A sors viharzó hullámai csapkodnak feletünk. Ilyenkor jobban összedobban a szív és eggyé kell, hogy forrjan a megpróbáltatásoknak kiteti nemzet. Magasztos hivatást vállaltunk. Csendőrök vagyunk. Örökönk a nemzet jóléte és biztonsága felett. Harcolunk az állam belső és ha kell, külső ellenségeivel. Hivatásunkra most készülünk fel itt, a tanzászlóaljal. Erősítjük karunkat, edzzük testünket, nemesítjük lelkünket és gyarapítjuk tudásunkat.

Ma ünnepelünk. Az első magyar embernek, a nemzet vezérének, legfelsőbb Hadurunknak 75-ik születésnapját üljük. Azt, hogy szabadok, kakastollas magyar csendőrök letünk, azt, hogy ezen és Erdély sok más csendőrlaktanyáján újból piros-fehér-zöld lobogót lenget ma a szél, neki köszönhetjük.

Hűséggel és hódolattal száll hozzá fohászuk, amikor most valamenynyen Kenderes felé fordulunk és elénekeljük nemzeti imádságunkat, a himnuszot.

A tanzászlóalj parancsnoka ezekkel a szavakkal fejezte be beszédét:

— Mindnyájunk szívéből beszéllek, amikor arra kérem a magyarok Istenét, hogy a Kormányzó Ur Öfömlétsége, legfőbb Hadurunkat jó egészségben, friss szellemi és testi erőben tartsa meg nekünk. Az Ur Isten éltesse a Kormányzó Ur Öfömlétségeit!

A háromszoros éljen elhangzása után, folytatódott az ebéd majd a tanzászlóalj parancsnoka jutalmat adott át a két férfi és két női alkalmazottnak.

— Hiszem — mondotta —, hogy példátmutató magatartásukkal és szorgalmukkal továbbra is elismerést és megbecsülést szereznek nevüknek és a magyar ember, magyar kéz munkájának. Ezután kézzel szorított kezeik között átadta a jutalmakat.

A minden mozzanatában szép és felemelő ünnepség a székely himnusz eléneklésével ért véget, kitorolhatatlan emlékül hagyva hátra azt, hogy a magyar csendőr tökéletes teljesítményt végez akár a hivatását végzi el, akár ünnepel.

A tisztikart felkőszöntése

A felemelő keretek között lezajló ünnepséget követően fél 1 órai kezdettel diszebéd volt a Csendőrlaktanya árnyas fákkal szegélyezett parkjában. A diszebéd, az ünnepi alkalmakhoz szokásosan, együtt volt az egész tanzászlóalj: tisztjei, tiszthelyettesek és a hallgatóság, valamint a tanzászlóalj polgári személyzete is és a közreműködő lelkészek. A diszebéd alkalmával a tanzászló-

Hatalmas károkat okozott a szerdai jégeső tiz bihar-megyei községben

Huszonötdekas jégbuzogányok. Sertéseket, lovakat, libákat vert agyon, embereket sebesített meg súlyosan, háztetőket vert le és vetéseket tett tönkre a jégesés

Nagyvárad, június 19. A megye több részéről érkeztek jelentések az alispáni hivatalba arról, hogy a felhőszakadás és a jégeső, ami június 16-án délután vonult át a vármegye területén, igen nagy károkat okozott. A jégverés, amely délnyugatról északra kelet felé húzódó, több mint két kilométeres szélességű sávban futott végig a megyén, oly rendkívüli erejű és méretű volt, aminőre a legöregebb emberek sem emlékeznek. Darvas, Zsáka, Bakonyszeg, Berettyóújfalú,

Szentpéterszeg, Gáborján, Hencida, Esztár, Pocsaj és Nagyléta községek esnek bele ebbe a sávba, amely nem egészen szabályos vonalban halad, aszerint, amint a szélvihar váltakozó ereje és időnként az egyenestől eltérő irányba idébb vagy odébb terelte a felhőket. Helyenként szeszélyes megszakitásokat is mutat fel ez a sáv, azért a károk, amelyekről a jelentések szólnak, 15-től 100 százalék között ingadoznak a pusztulás zónájában.

Szemlélet a jégverte vidéken

Az alispán rendelkezése dr. Takács aljegyző, a vármegye népjóléti előadója és Óváry Gyula, a Vármegyei Közjóléti Szövetkezet ügyvezető igazgatója a szövetkezet több tisztviselőjével szemléltre indult a jégveréstől sújtott területekre s tapasztalataikról az alábbiakban számolnak be:

Berettyóújfalunál kezdődött a szemle, ahol már feltűnnek a jégverés első nyomai. A kukorica leveleit laskákra szaggatta a jég, a búzát valószínűleg betaposta a földbe, a fák koronáit megtépdeste, a gyümölcsöt mindenütt leverte. Az országút most is letört és elsodort galyakkal van tele, a házakon, mintha lövöldözés nyomai

látszanának. Még kifejezettebben tűnnek elő a károk Henczida határában.

A búza és árpatöldek úgy néznek ki itt, mintha már belejezódott volna az aratás, s a kukorica itt teljesen megsemmisült. Végig az egész vonalon, a szőlőskertekben csak a venyigék maradtak meg s a gyümölcsök ágai töredezetten, csupaszon merednek az ég felé.

Péterszeg és Gáborján között az utolsó eperfákat annyira tönkretette a jégverés, hogy a selyemhernyótenyésztők épp most nem tudnak többé eperfalevélhez jutni, amikor gubózás előtt vannak a hernyók.

Bedagadt szemű, kékfoltos, sebekkel borított emberek

Gáborján felé haladtak azután a kár-megállapítók. Itt annyira elverte a termést a jég, hogy az arató és cséplő-munkások a sző szoros értelmében kenyér nélkül maradtak s maguk a gazdák is a legteljesebb tanácstalansággal néznek a jövő elé. Hús-huszonöt dekas buzogányfejformájú jégdarabok zápora esett 5—10—15 percen át. Hét süldőt agyonütött:

egy Berta József nevű öreg pástort, akit a nyílt mezőn kapott a vihar, súlyosan megsebesített a fején. Akik nem tudtak házakba

menekülni, a tatörzsek védelmébe húzódtak, vagy szatyrokat huztak a fejükre, de így is agyba-főbe verte őket a jég.

Mindenfelé bedagadt szemű, kékfoltos, sebes fejű embereket lehet látni. Gáborján községben a házakat annyira helybenhagyta a jégeső, hogy 50 ezer cserép pótlására lesz szükség s az eddigi kiszámítás szerint több mint 100 négyzetméter üveg kell a betört ablakok kijavítására.

Hencidán 50—100 százalékos a kár. Itt 50 libát, Esztáron 20 libát ütött agyon a jég.

Pocsajon egyetlen ablak sem maradt épen a nyugati oldalon

Pocsajon 3000 katasztrális holdat tett tönkre a jégeső. Itt lehetett látni a legtöbb embert a testi sérülés nyomával. Oly hirtelen jött a zivatar, hogy nem lehetett a legelőről behajtani a libákat. Több mint hatszáz darab libát vert agyon a jég. A vihar elvonulta után egy-egy asszony 6—8 doglótt libát is vitt haza. Egy Jászai József nevű sokgyermekes embernek két lovát halálra sujtotta a jég-buzogány. Egy gyermeknek a szemét ütötte ki a jég, a debreceni klinikai kórházba szállították. Végig haladva a falu főutcáján, a jobboldalon, amelynek házait nyugat felől verte a vihar, egyetlen ablak se maradt meg. A házak tetőzetén hatalmas rések tátonganak, azokon bezudult a felhőszakadás s tönkretette a szobák mennyezetét is, úgyhogy a lakásokból látni le-

het az eget. A lakosság nád-kévékkel tömte be a háztetők réseit, az ablakokat pedig gyékényszőnyegekkal takarta be vagy deszkával szegelte be.

Pocsajon 100 ezer cserép és 700 négyzetméter üveglap lesz szükséges a megrongált házak kijavítására.

Az épületek nyugati falai úgy öszsze vannak lyukgatva, mintha géppuskatűz érte volna őket. S ebben a faluban senki sem biztosította a vagyonát jégkár ellen, mert van a községben egy 92 éves ember, aki azt állította, hogy a községet még mindig elkerülte a jég s ebből arra lehet következtetni, hogy az a vidék nincs is kitéve a jégverés veszélyének.

Ebben a faluban látszik a legna-

gyobb pusztulás. Helyenként tövestől csavarta ki a fákat a vihar. Itt és Péterszegen a nagyobb arányban termesztett lent és kendert is tönkretette a jég, úgy hogy ezzel megbénult a gyönyörű fejlődésnek indult háziipar is. Pocsajon három ház annyira megrongálódott, hogy teljesen újjá kell építeni. Az óvoda 22 ablaktáblája tört össze.

Péterszegen 100 libát ütött agyon a jég. Egy ló megvadult a viharban és az árokba ugorva, nyakát törte. Itt 80 ezer cserép és 300 négyzetméter üveglap szükséges a házak kijavításához. Péterszegen a községházának egyetlen ablaka se maradt épen.

A pusztulás zónájában körülbelül ugyanez a helyzet minden faluban. Mindenfelé siralmas kép tárul a szemlélő elé. A lakosság kétségbeesve számíthatja kárát s annyira le vannak

sújtva az emberek, hogy még nem is jelentkeztek mind a községházán, ahol mindenütt nagy munka folyik a kár pontos kimutatására. Ahol nem volt jégkár ellen biztosítva a termés, ott hozzáfogtak a gazdák a kaszáláshoz, noha a földbevert, letarolt gabona még takarmánynak is alig lesz alkalmas. — Ahol azonban be volt biztosítva a vetés, ott várják a gazdák a biztosító társaságok kárbecslőinek kiszállását.

Megyeszerte szorgalmasan folyik a károsultak összeírása, de az első helyszíni szemle elvégzése után még hosszabb időbe kerül, míg a hatóságok tiszta képet szereshetnek a pusztulás méreteiről.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a **MAGYAR LAPOK**-at.

Főzzük így:

1. Egy liter hideg vízbe tegyünk 3 evőkanál Franck cikóriakávé.
2. Forraljuk körülbelül 5 percig, míg a habja teljesen el nem fő.
3. Főzés után álljon a főzet 3 percig, hogy tökéletesen leülepedhessék. De ne öntsünk hozzá hideg vizet!



A főzetet szűrjük le kávéskannába.



Egymagában vagy tejjel keverve kitűnő!

Uj világgazdasági rendet követel az emberiség gyors szaporodása

Az újkori természettörténelem egyik legnagyobb csodája a technika korának beköszöntésével fellépő „emberözön”, mely évezredek át tartó lassú fejlődés és ekkor súlyos visszaesés után a föld lakosságának számát két és fél század alatt 545 millióról több, mint két milliárd 100 millióra sokszorozta meg.

Híres tudósok mutattak rá, hogy itt

A római birodalomnak csak 55 millió lakosa volt

Mivel már a régi római világbirodalom is szokásba vette a gondosan végrehajtott népszámlálást — minden iskolásgyermek tud Augusztus császár népszámlálásáról — nem nehéz megállapítani, hogy mennyi ember élt ennek az akkori viszonyokhoz képest páratlan világbirodalomnak területén. Nos, sokan bizonyára csalódottan veszik tudomásul, hogy a szinte az egész világot uralma alatt tartó római impérium lakosainak

nem valamilyen magától értetődő természetes folyamatról van szó, hanem valóban nehezen magyarázható, szinte csodaszámba menő jelenséggel állunk szemben, melyet az egészségügyi viszonyok javulásával, az életkor általános meghosszabbodásával és a járványok elleni küzdelem eredményességével csak részben lehet megindokolni.

száma csupán 55 millió volt, tehát alig több, mint a mai Olaszország népességszáma. A külföldi rabszolgák ideszámításával Itáliának akkoriban mindössze hat-hét millió lakosa volt és ez a helyzet majdnem 16 évszázadon át változott. Itália népességének száma csak 1880-ban érte el a 16 milliót, hogy a világháború után már a 40 milliót tartotta átélje, melyről gyorsan 48 millióra emelkedett.

Az ókori Egyiptomban csak 7 millió ember élt

A régi Egyiptomban a római uralom virágkorában nyolc millió ember, a fáraók korában csak mintegy hét millió ember élt. Egyiptom népessége csak 1882-ben lépte át ismét a nyolc millió határt és ma körülbelül 15 millióra rug. Miután tehát 19 évszázad nem tudott lényegesen változást hozni, hatvan év alatt Egyiptom lakossága hirtelen megkétszereződött!

A német birodalom lakosságának száma 1800 körül, azaz Goethe idejében 24 millió volt. 1900-ban azonban már elérte az 53 milliót, a világháború kitörésekor a 70 milliót, ma pedig már közel jár a 90 millióhoz.

Az angol szigetország népességszáma 1900 táján még csak három millió körül mozgott és miután egy pestis átmenetileg két millióra esökkentette, Erzsébet királynő koráig lényegében ugyan-ezen a szinten maradt. A 17. században azután 5 millióra esökkent fel és ettől kezdve meredek ívben tört felfelé: 1750-ben hat és fél millió, 1780-ban nyolc, 1800-ban tíz, 1820 táján 14 ma pedig már 48 millió, annak ellenére, hogy időközben hatalmas tömegek özönlöttek a gyarmatokba.

A kivándorlás szerepe

Mondani sem kell, hogy éppen a nagy kivándorlási területek ebből a roppant arányú szaporodásból különös mértékben kivették részüket. Pontos számítások

Az OTBA-szolgáltatások kiterjesztését kéri a megyei tisztviselők. A vármegyei tisztviselői részéről országos akció indult az OTBA szolgáltatások kiterjesztése érdekében. A vármegyei törvényhatóságok felterjesztést intéztek a belügyminiszterhez, kérve a szabad orvosválasztás bevezetését és a tisztviselőknek gyógyszerrel való ellátását, valamint a fogkezelés igénybevitelét. A felterjesztés rámutat arra, hogy a gyógyulás részben a bizalomtól és az orvos tudásában vetett hittől is függ. A szabad orvosválasztás tehát nemcsak a beteg érdekeit szolgálja, hanem az OTBA orvosokat is lelkiismeretes hivatás teljesítésére serkenti.

hogyan emelkedhetett a mai 130 millióra, vagy Argentina lakossága az alig fél millióról 13 millióra.

Am ez az ugrásszerű fejlődés nem szorított csupán a fehér világrézekre. Kinának például 1600 körül még csak 160 millió lakosa van, ez a szám azonban a megfelelő települési területek

hiánya, a pusztító háborúk, éhínségek, járványok és áradások ellenére napjainkban már elérte a 450 milliót. Indiában 1800-ban 170 millió ember élt, 1940-ben pedig, anélkül, hogy az életfenntartási lehetőségekben lényeges javulás következett volna be, 400 millió. A japánok száma 1800 óta 20 millióról 80-90 millióra emelkedett és Tokió Osakával együtt Newyorknak és Londonnak is veszedelmes versenytársa lett a nagyvárosok statisztikájában. A kicsiny, de termékeny Jáván az 1854-ben kimutatott 10 millió malájjal szemben ma 35 millió él.

Kezdetre pontosan 7 órákor

A példátlan érdeklődésre való tekintettel

MEDGYASZAY

vasárnap este

tartja meg második chansen-estjét a **Református Kulturpalotában**

Jegyek kaphatók: a szombat esti előadásra ma június 19-én 5-7 óra között a vasárnap esti előadásra, az előadás napján egész nap a Ref. Kulturpalota pénztáránál.

Kezdetre pontosan 7 órákor

Mi lesz, ha tovább is így tart a szaporodás?

De mi következik ebből a kevésbé ismeretes, de annál jelentősebb számokból? Ha máé nem legalább is az önmagában is valószínű tanulság, hogy az 500 millióról hirtelen ugrással 2000 millióra felnövekedett és a természet törvényei szerint előreláthatólag számában továbbra is gyarapodó emberiség fennmaradását és jólétét csak a terv-

szerű munka és a világ nyersanyagkinccseiben való méltányos részesedés biztosíthatja. Ha az emberiség életfeltétele a föld nyersanyaggazdaságának feltárása és igazságos elosztása, az emberiség ki is fogja magának harcolni ezt az elemi életfeltételt, mert az élet alapvető természettörvénye, hogy gondoskodik magáról.

AJTÓ A PALÁNKON

A két szomszéd család emberemlékezet óta haragoskodott. Elfelejtődött már a harag oka. Ki tudja, mi történt a messze múltban a szomszédok között. Egyik így mondta el a régi történetet, a másik amugy. Valami darab földről volt szó, amit az egyik fél is a magának követelt, meg a másik is. Mert mi körül támad a legtöbb perpatvar? A vagyon körül. Nem hiába, hogy azt mondja a szent biblia: ne gyűjtsetek földi kincseket.

Am a szent biblia azt is mondja, hogy ne menjen le a nap a te haragoddal. De sokaknak is meg kellene ezt a fényes igazságot szivlelniük! Sokkal kevesebb baj lenne a földön.

A két családban egész életek múltak el lobogó, megatalkodott haragban. S a harag átöröklődött egyik nemzedékről a másikra.

Egyik családban sem volt gyerek. Sem Kovácsynál, sem Palotáséknál.

Részakadt a nagy világegés a földre. A másik világháború.

A faluból negyven ember került ki a harctérre. Nagybábra fiatal emberek, de ahadt egy ház as is köztük: Fehér Ferenc. Őt gyermeket hagyott itthon, meg öreg édesanyját. Szép fiatal felesége már előbb meghalt.

Egyezzer csak megkapta a szomorú hírt az öregasszony: hős halált halt a fia. Utthagya öt gyönyörű gyermekét, cédula, néhány sor írással. Sándor küldte. A csendes Don sutto nekik altató meséket valahol a nagy muszka síkságon.

A hazáért halt meg, áldott legyen érte!

De mi lesz a családjával? Hiszen az öregasszony dolgozni sem tud menni a

gyerekek miatt. Olyan aprócskák még, mint az orgonásipok. A két legkisebb, Bandika meg Józsika, a kis ikergyerekek, alig képeszandós.

Azt mondja egyik nap Palotásné az urának:

— Halod-e, apjuk, az is baj, ha az embernek nincs semmije. De az is, ha van. Földünk van, szőlőnk van, de nincs a vagyont kire hagyni. Egyik Fehér-gyereket igazán magunkhoz vehetnénk.

Az ember csak vállat vont.

— Én is gondoltam rá. Ugy tartanók, mint a magunkét. Tejbe-vajba fűrésztelünk.

Mintha csak összebeszéltek volna, Kovácsyné is előadta az urának, még hozzá ugyanazon a napon:

— Hej, hej, itt a szép gazdaság. Hicönk, tehetünk, mindenünk. Kire marad ez a szép kis birtok, meg mi egymás? Árvák vagyunk, mint két falevél, amelyet a szél egymás mellé sodor. Ott az a sok gyerek Fehéréknél. Ha egyet felnevelhetnénk közülük...

Kovácsy vállat vont.

— Hozzuk ide. Uri dolga lesz itt, akár egy kiskirálynak. Nekünk meg legalább lesz vigasztalónk öreg napjainkra.

Igy történt aztán, hogy Kovácsy meg Palotásék össztalálkoztak az öregasszony nál.

— Ó, eszem a lelketeket, de szépek vagytok! — állott meg Palotásné a két kis iker előtt.

Palotás csak odafordult a sírdogáló öreghez:

— Nem lesz rossz sora nálunk. Mindenképpen az övé lesz. S csak az unokája lesz azért. Akkor láthatja, amikor akarja.

Kovácsyné lelkét is átjárta a meleg. — De gyönyörű szemetek van, lelkeseim. Mint a fekete bogár.

S Kovácsy is odafordult a nagyanyóhoz:

— Ráratom azt a kis vagyont. Módos ember lesz belőle. Oszd láthatják egymást, amikor akarják.

De az öreg Fehérné megrázta a fejét. — Nem adom az unokáimat! Akár milyen módon lennének is!

S az arcát újra a zsebkendőjébe temette. Zokogott.

— Hát már miért nem? — kérdezte Palotásné.

— Mán hogy adnám, — reszketett az öreg szava, — hogy adhatnám, amikor az egész falu tudja, hogy milyen nagy harag van a két család között! Hogy az én unokáimat is egymás ellen ingereljek? A két egytestvért is gyűlöletre neveljek egymás iránt! Nem, nem, nem adom!

Nagy szó volt ez. Súlyos szó. Ráhullott a szívre s ott égett, mint a tüzes üszök.

— Meg is egyezhetnénk éppen — pirosodott el Kovácsy.

Palotás csak a bajuszát rángatta zavartan.

— Hát ha a szomszéd nem bánja, én sem vagyok a dolog elrontója.

S a szemükben már szelidség és béke lángolt. Mosolyogva nyújtottak egymásnak kezet. Az asszonyok meg egyenesen egymás nyakába estek.

Vége lett a nagy haragnak, amely emberöltőkön keresztül izzott a két család között.

S nem is lett később sem semmi baj. A szomszédos kerítésbe kaput vágtak, hogy a két gyerek akkor jöhessen-mehessen egymáshoz, amikor akar. Mert úgy szép az, ha az emberek között szeretet és béke lakozik.

Ölbey Irén.

Ujházyné Tóth Mária:

Amihez csak anyuka ért

A tekintetes asszony korán ébredt. Keleten alig szürkült még az ég alja és a tyúkok is felborzolt tolluk alá dugott fejfel álmodtak a kukorica-reggeli-ről, mikor ő már kibújt a jó meleg dunyha alól. Papucsát a kezében tartva, meziláb, lábujjhegyen, hogy senki fel ne ébredjen, lopakodott ki a hálószobából.

Valamennyien aludtak még. Az ajtóból diadalmas mosollyal nézett vissza. Az ura mindig arról panaszkodik, hogy a fél éjszakát álmatlanul tölti. Lám, milyen édesen szuszog most, még mosolyog is álmában! A gyerekek is siettek kihasználni az utolsó pihenésre — szánt órákat, mert mindegyik mozdulatlanul fekhűt a kis paplan alatt. Nem vették észre, hogy az anyjuk megszűnt örködni az álmuk fölött. Neki ma nagy és bonyolult dolgokat kellett elintézni a korareggel nyugalmas csendjében.

Remek érzés volt ilyen korán kezdeni a napot. Szinte büszke volt önmagára Erzsike asszony. Az egész házban néma csend volt. Még a konyha felől sem hallatszott semmi nesz. Panni is aludt még.

— A haszontalan, — gondolkozott félhangosan a háziasszony méltó felháborodással. — Pedig már félhat mult öt perccel!

A konyhában lámpát kellett gyújtani, olyan sötét volt. Kinyitotta a kertre néző ablakot és nagy lélegzettel szívta be a koratavasz szagát. A virágágyak sötétben aludtak, de a nefelejcspalánták már virágozni készültek. Egyetlen éjszaka alatt szoktak világoskékén virágborulni.

Mire az álmos kiscseléd kócosan előbújt, már vígan lobogott a tűz és a tekintetes asszony két hatalmas szakácskönyvet teregetett ki a konyhaasztalra. Az egyik nyomtatva volt, a másik apró gyöngybetűkkel írva. Mindmennyi kipróbált, megbízható konyhai titok. Nem a barátnőtől másolta őket. Tőlük is elkérte egyszerű-mászor a kitűnő előételek és cukrászremek leírásait, így hozta ezt magával az illem. Elkérte, de azután olvasatlanul tűzbe dobta. A hagyomány és a gazdasszonyi tapasztalat megtanította rá, hogy kár a vesződségért, mert neki úgy sem sikerülne sem a pehelykönyvű felújítás, sem pedig az égis magasztalt halkocsonya az önzetlen és csupa jószándéku barátnő utasításai szerint. Nem, ezek a receptek egytől-egyig megbízható helyről kerültek ki. Édesanyja, Gizike néni, Hermin keresztanya kín-csetérő tudásának voltak a gyümölcsei. Ezekkel nem kellett soha szegyet valania.

Ma pedig ki kellett tenni magáért. Olyan ebédet kellett feltálcálni, hogy az egész falu, de még a környék is erről beszéljen. Földesné, a legelbizakodottabb, házatájjára és konyhájára legbüszkébb barátnője mondta be magát egész családjával ebédre. Nála mindig valami új, titokzatos különlegesség került az asztalra. Tagadhatatlanul kiváló háziasszony volt a kövér Sárika. Minden alkalommal kicsinek, tudatlanok érezték magát, valahányszor a hifogástalan ebéd után hazafelé kocszított az ura oldalán. Sőt egyenesen bosszus és megbántott volt, amikor Sándor ártatlan arccal, hosszadalmasan dicsérte az egyes fogásokat, kiemelve a vesepecsenye omlósságát, a mártás pikáns ízét és a tejszínhabos narancskrém raffinált ízletét eláruló találását.

De ma! Ma lesz az a nap, amikor minden eltörpül az ő tudománya mellett. Ma fogja megmutatni, hogy ő se akárcsak az ő vadasmártása is felveszi a ver-

senyt holmi hírhedt francia szószokkal. Sándor is el fog ámulni! Egy pillanatra szinte meghatódott saját nagyságától és ölbújt kezekkel merengett az áhitott siker édességén.

De gyorsan kiszakította magát az álmok világából és ijedten nézett a tűzhelyre, ahol a nagy fazék víz már majdnem forrni kezdett. Ráeszmélt, hogy mennyi munka vár még a két kézre ma délig.

Magabiztosan munkához látott. Pannát kikülte a csirkékért. Amíg a víz felforr és szegény kis áldozatok kopasztásához lehet látni, megsül a torta. Egy doboz ananász konzervet őrzött már évek óta. Sándor hozta Kassáról, amikor a felszabadulás idején ott katonáskodott. Valódi francia konzerv volt és mindig valami nagy alkalomra szánta. Előre örült, ha az elképedt, csodálkozó arcokra gondolt, amikor majd ő a legtermészetesebb hangon, mintha már unának az ananászt, megjegyzi:

— Kóstold meg drágám ezt a kis ananászkrém tortát!

Panka behozta a véresnyakú csirkéket. Sajgott a szíve, mikor rájuk nézett és az áldozat nagyságát mérlegelte. Januárban keltek szegénykék, egész télen takargatta, ápolgatta őket. Hat maradt belőlük összesen és olyan szelidek voltak, hogy a tenyeréből ettek. Most négyet feláldozott belőlük a nagyélérdekben.

Tizenegyre járt az idő és akkor döbent rá a tekintetes asszony, hogy ma még nem is reggelizett. Az ura és a gyermekek már régen ettek, azután elszéledtek, ki-ki a maga dolga után látott. Lelkiismeretfurdalást érzett, hogy ma olig törődött velük. Máskor maga öntötte ki a kávéjukat. Mindegyikét elkészítette, kinek hogyan kellett. Az egyiknek sok pillével, kevés cukorral, a másikkal szűrre, három kockával. Ma nélküle is boldogultak. Még Sanyikával sem tudott törődni, a legkisebbel, a legkedvesebbel, aki talán nem is evett semmit nélküle. Sándor hangjában is volt egy kis szemrehányás, mikor elmentében belukkantott egy pillanatra a konyhába. Olyasmit morgott, hogy milyen butaság, hogy egy kicsit elbeszélgesse nek. De hát ezt nem érti a drága jó Sándor. A férfiak sok mindenhez nem értenek. Azt sem tudja méltányolni, hogy ő reggel óta mi mindent csinált. Takarított, főzött, megsütötte a tortát, krémet vert, habot vert. De most már minden kész, csak a csirkék sülljenek szép rohogásra. Pont tizenkettőkor tálcálni kell.

A legszebbik aszuros abroszt vette ki a szekrényből, a szélescsipkés futót, az ezüstöt és gyönyörű régi, aranyozott porcellánt. Harmatos iholyacsokrokkal díszítette az asztalt. Minden tökéletes volt, izléses és ragyogóan tiszta. A tálcát már megmagyarázta Teréz néni-nek, aki megígérte, hogy ebéd ideje alatt átjön és feljűjt, nehogy Panna valami ostobaságot kövessen el.

Mikor már az utolsó simításokon is túl volt, olyan nehéznek érezte a lábait Erzsike asszony, mintha súlyos ölmokat hordozna a cipőiben. Leült. Egy pillanatra akart csak pihenni. Végigvonult a fején a délelőtt és az egész ebéd. A leves, a sonkás feljűjt, a vadás özgerinc, a csirkésült ötféle köritéssel és mindegyik koronája, a torta. Elégedetten simogatta meg tekintetével a gyümölcsöstálat, az aranyimhész borosüvegeket és boldogan szívta be a már elkészített ka-

A SZIGLIGETI SZÍNHÁZBAN Göndör

TIP - TOP 1943

Revütársulat vendéglátéka Minden este 7 órakor Vasárnap

két előadás d. u. 1/2 4 és este 7 órakor minden előadásban a teljes fényes világvárosi műsorral.

Jegyei-érvétel délelőtt 10-1-ig és délután 3 órától a színház pénztáránál. Telefonrendelést elfogadunk.

Telefonszám: 25-30.

vészőből kiáradó darált, valódi kávé illatát.

— Most rendbeszedem magam és beülök a fogadóba, — gondolta megnyugodva.

Lassan felállt és útban a fürdőszoba felé már kezdte levegni magáról a pongyolát és a kantáros kötőt. Akkor a zsebében a kiskulcsok, a ceruza és a gyűszű mellett zörrent valami. Egy apró te Sanyikával. Még reggel, kilenc óra körül adta oda a kisfiú, de nem is ért rá elolvasni. A tortát díszítette éppen. Kockára vágott ananász-szeletekkel rakta körül a tejszínhabbal gyönyörűen kifírozott tetejét. A keze ragadt és Sanyikával a zsebébe tette a papírosot. Ugyan mit akarhat Sándor? Talán kétszen van a konyhakert ásása és délután lehet veteményezni? Kibontotta az összesodort cédulát, elolvasta egyszer, kétszer, azután még vagy hatszor, végül is nem értett az egészről semmit. Pedig egész világosan ennyi állt a papíroson:

„Most kaptam telefonüzenetet. Földesék nem jönnek ebédre, mert kanyarórok a gyerekek.”

Ez nem lehet igaz! Valami buta tréfa vagy tévedés lehet az egész! Örült összevisszaság támadt az agyában. Csirkésült, ananász, feljűjt, tejszínhab táncoltak a szeméi előtt. Rettenetesen mérges lett. Szerette volna felrobbantani az egész konyhát, vagy legalább az abroszt le-

rántani a díszesen terített asztalról, hogy hadd csörömpöljön, törjön össze minden. Vagy, ha legalább okolni lehetne valakit!

Akkor lépett be Sanyika. Édes kis arca meglepődötten mosolygott, a szája körül látszott, hogy éppen most hagyta abba a nyalakodást a tejszínhabos tálcák körül.

— Nem jönnek a vendégek! Jaj, de jól Miénk az egész torta! — kiáltotta és az őszinte öröm sugárzott huncut szeméből.

Ez már sok volt. A tekintetes asszonyt a haragnak újabb, hevesebb hulláma öntötte el és hirtelen kézzel két hatalmas nyaklevest osztott ki legkedvesebb kisfiának. Egyet jobbra, egyet balra, közvetlenül a tejszínhabos maradványai mellé. Azután kiszaladt a szobából.

Sanyika az egészről nem értett semmit. Egy okkal több, hogy ne tudja megfejteni a felnőttek cselekedeteit. Miért olyan nagy baj, hogy nem kell a nyafogós Földes gyerekekkel játszani egész délután? Miért baj az, hogy az összes csirkét és a tejszínhabokat ő fogják megenni és nem a vendégeink és bácsi? Hiába! Vannak dolgok, amiket egy szegény kisgyerek soha nem tud megmagyarázni magának. Talán majd, ha nagy lesz. Mert, úgy látszik, ehhez csak egy anyuka ért!

Ünnepelt az Ipartestület is a Kormányzószületésnapján

(Nagyvárad.) Az Ipartestület bensőséges ünnepséggel ülte meg az Ipartestület székházában a Kormányzó Ur születésnapját. Az ünnepség a Nemzeti Hírszék elnökével vette kezdetét, majd Kis János, a Te vagy Horthy Miklós, magyarok vezére című dalt énekelték el.

Ezután Szabó Károly ipartestületi elnök mondott rövid bevezető beszédet, megkapó szavakkal méltatva a magyar nemzet nagy vezérének érdemeit.

Dr. Olasz Vilmos, a kamara főtűkára költői szárnyalású beszédben vázolta a nap jelentőségét és azokat a cselekményeket, melyekért a magyar nemzet örökre hálás kell, hogy legyen vitéz nagybányai Horthy Miklósnak, akinek révén megérhették,

hogy magyar szívekkel, szabadon ünnepelhetünk Szent László városában.

Lakatos Gyula Babai József „Ima” című költeményét adta elő határozottan, majd Vidor József népművelési titkár zárzó helyett, Horthy Miklós katonája felvonult a Hargittára címen kedves és hatásos kis dalt tanított be s a szöveget néhány perc múlva a közönség együtt énekelte a „tanárral”, aki egyébként — mint Szabó Károly elnök elárulta — a megkapó dal szerzője.

Az ünnepség a Himnusz eléneklésével ért véget. Az ünnepélyt követően, dr. Cserzy Béla Kereskedelmi és Iparkamarai titkár tartott előadást az iparosok kötelező könyveléséről és az újrendszerű pótdóról, nagyszámú iparos-hallgató jelenlétében.

„Jó kedvvel, szívesen teljesítjük a kötelességünket: ez a tábori élet“

— Érdekes részletek vitéz Akosy Barna ezredes tábori naplójából —

MÁJUS 6.

...Komoly, becsületes és szükséges munkát végzünk itt a közös győzelem érdekében. A boldog jövő megér egy kis lemondást bárki részéről is, nyilvánuljon meg az bármilyen formában.

Értünk ne búsuljatok, ne aggódjatok. Jókedvvel szívesen teljesítjük a kötelességünket. Ez a tábori élet — ha nehéz is itt-ott jót tesz mindenkinek, s még a betegek is meggyógyulnak...

MÁJUS 8.

...Itt most pompáznak a gyümölcsfák teljes virágdíszükben s hol májusia, hol virágzó cseresznyedgák vannak az asztalomon. Az esti eső után szép, napsütéses vasárnap reggelre ébredtünk. Az ablakom alatt rezgő nyáriak susognak s egy még levél nélküli akácán egy csomó veréb szolgáltatta a reggeli zenét.

Nagy csinosítási programunk van: nyírtákerítés, virágos kert, veteményes kert. Azt hiszem hamarosan rendbejön minden. Az emberek nagyon becsületesen végzik szolgálatukat, tegelemzetten viselkednek...

MÁJUS 12.

...Sok itt a tennivaló, de ami szabadidő marad az az gondolkodásé. Ilyenkor a léleké a szó. Ha gondolatait papírra vetné az ember, talán új filozófiai rendszer születne meg. Anynyira más itt az élet, ha a mélyére hatolunk, annyira mások az emberek, a falvak, a házak, bár sokszor azt gondolom, hogy otthonjárók valamelyik oláh vagy rutén faluban. Persze ez csak a környékre vonatkozik.

A kövesutak mindegyikén rajta van az orosz nyerseségnek, darabosságának és primitívségnek a bélyege: nagy vöröskő-darabokból van összeállítva, egyenellenül, úgy hogy a kocsi kirázza az ember lelkét. De kemény, mint az itteni élet, időtálló: talán sohasem kell javítani...

MÁJUS 19.

...Tegnap, 18-án, két gépkocsin utnak indultunk, gyönyörű napfényes időben. Utközben egy szép kis tisztáson megálltunk ibolyát szedni. Itt le is fotografáltak bennünket. Alkonyatját egy erdő szélén telepedtünk meg s ott gyönyörködtünk a napnyugtában és a lobogó tűz felett sercegő szalonna pirulásában.

Lassan felkelt a hold s olyan volt a sötét fenyves felett a csodálatosan fehér égbolt közepén, mint egy kivilágított léggömb. Leszállt az éjszaka s a csendet csak a kipánvázott húsárlokok abrakolása és horkantásai törték meg. Az idő mind hidegebbre fordult. Éppen elakartam már szundítani, mikor megeredt az eső s csak úgy dobolt az autót tetetjén. Hideg volt kegyetlenül az éjszaka.

Reggel aztán forró feketével köszöntöttük a napot s nem álltam ellent szívem hő vágyának, hanem indulás előtt megsütöttem még egy darab szalonnát. Mire aztán megindulunk, olyan bagolyszemű hőesés támadt, hogy 10 lépésnyire is alig láttuk egymást. Nosza le a kocsiokról s Lajos majdnem ott, ahol tegnap az ibolyaszédést fotografálta, levette a két hófödte autót, hólepte utasaival. Persze, ez nem ment minden móka nélkül, mert nem

tudta a filmet tovább fordítani, s akkora harapógóval próbálkozott, hogy kétszer akkora volt, mint a masina. De aztán a felvételt megcsinálta...

MÁJUS 21.

...Gyönyörű ez a vidék. Amerre szem ellát, végelethatalan erdő, itt-ott tisztásokkal megszakítva. Fenyő, aztán nyír, aztán a kettő vegyesen, majd megint sötét, haragos zöld fenyves s fehértörzsű üde zöld nyíraerdő. Az erdőben sűrűn vannak a községek, majorok. Körülöttük egy kis szántó, egy kis legelő. Onellátásra berendezve. Mást nem is igen ismernek, mint cserekereskedést. Erdei utjakon, ha esősre fordul az idő, el nem indul más, csak a panya-fogat. Ez kicsi szekér, lele a mienknek s kis bozontos sörényű muszkalovocska kocog előtte. A házak többnyire berena házak. Az emberek úgy néznek ki, mint aki a légynek sem tud ártani. Jobbára szőkék, és sok köztük a simléderes sapkát, derekán keskeny szíjjal átfogott kabátot viselő, csizmás, szakállas muzsik típus, akár a Tolsztoj regények alakjai. Asszonyaik erősek, mint a vas, ugyanúgy, sőt ügyebben dolgoznak, mint a férfiak. Fejük be van nagykendővel bugyolálva, a lábukszára meg meztelenül kandikál ki a vékonyka szoknya, vagy pendely meg a csizma között.

A gyerekek szépek, pirospozsgásak és csodálatosan tiszta szeműek és tisztaarcuak...

Az esték hűvösek, de nagyon szépek. Csodálatosan kék égen — amilyet otthon sohse látunk, a Vénusz kivételével valószínűtlen távolságban látszanak a csillagok.

Vagyonának kilenctized részét Dél-erdélyből várja vissza az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület

Uj életet akarnak önteni a legrégebb magyar közművelődési egyesületbe

A Pécsi Stud. jelenti: A történelmi Erdélyben, amely Magyarországnak teljes kiterjedésében integráns alkotó része volt, a múlt század második felében rohamosan indult meg az oda beszivárgó románok gazdasági megerősödése. Következése volt ez a magyar iskolaügyi törvényeknek, amelyek a hetvenes évek elején állami feladattá tették az elemi iskolai oktatást, egyúttal az elemi iskolázást kötelezővé s díjtalaná is tették. Miután pedig a magyar törvények értelmében minden nemzetiséget a saját nyelvén oktatták és a különböző nemzetiségeknek középiskolai oktatása is megindulhatott, ennek az állami költségen végzett erőteljes kulturális munkának az eredménye minden magyarországi nemzetiségnek, elsősorban pedig az erdélyi románságnak nemzeti öntudatát erősítette meg. Egymásután alakultak meg a románok pénzintézetei és más tökétermelő vállalkozásai; az erdélyi románok soraiban aránylag sokkalta kevesebb volt a birtoktalan

Az én barátom, az öreg Göncöl — nem, az ég alján, mint otthon, hanem pont a tejem fölött ragyog...

JUNIUS 2.

... A napokban kint voltam az őserdőben egy kis faluban. Nagyon jól éreztük magunkat. Pompás levegő, korán reggel már madárdal, a fenyvesek üde lehelete, a házak mellett orogó s labdarózsák. A vadgesztenye is most virágzik itt.

Az ablakokban meg muskátli és fikus. A lakosság igen barátságos volt, nem ptavoszlovok, hanem katolikuskok. Vasárnap a tábori misénket úgyszólván az egész talu végig térdepelte. Utána sem nagyon akartak elmenni, hanem ott állingáltak a tábori oltár körül. Előkerítettem egy tolmácsot és megkérdeztem tőlük, hogy szeretnék-e áldozni. Unisono jelentkeztek, de mondták: nagy baj, hogy már reggeliztek. Erre megnyugtattam őket, hogy holnap lesz még egy mise, ne egyenek s akkor áldozhatnak. Ugy is történt s vagy 60 nő és férfi megáldozott...

Miránk igazán szép, napsütéses, madárdalos Áldozócsütörtök köszöntött. Ablakom előtt — a messze földön csak itt látható — négy akácfa reggelre virágborult. Akárcsak Váradon...

JUNIUS 11.

Kint a ház előtt az árkászszárad parancsnoka H. főhadnagy kertészkedik. Gruppokat csinál, nyírtákerítést, székely kaput, kerekes kútat, filegóriát tervez s közben nagy fekete birkája keserves bégetéssel úgy szalad utána, mint a kutya. Hogy be is mutassam: Partizánnak hívják...

hát kb. 70 évvel ezelőtt, alakult meg az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, amelynek kezdő névbetűi az: EMKE, Magyarországon a nemzeti öntudat egyik fogalmává változott.

Az egyesület célja az alapszabályok szerint, a hazafiasság fejlesztése az erdélyi magyarság közművelődési és közgazdasági megerősítése. Megalakulása évében az EMKE-nek Erdély területén 21 fiókja és 17.000 rendes tagja volt. Az EMKE-mozgalmat nemcsak az erdélyi, hanem az egész ország sajtója igen lelkesen támogatta. Az évtizedek folyamán az egyesületnek nagy vagyona gyűlt össze, mert például 1889-ben gróf Kún Kocsárd az EMKE-nek adományozta 1200 hektáros felszerelt birtokát és ezután is a mozgalomnak nagyon sok híve bocsátott rendelkezésére az egyesületnek nagy összegű ingatlant és készpénzvagyont. Az EMKE létesítette a gróf Kún Kocsárdtól kapott birtokon Erdélyben az első magyar népies földműves iskolát, miután addig ilyen iskola ebben az országrészben nem is volt.

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

Az EMKE nagyon sok áldozatot hozott a magyar ifjúság középfoku és magasabb fokú neveléséért; a népművelés céljaira 275 könyvtárat, 129 dalkört alapított; 39 gyermekmenhelyet is szervezett; létrehozta az Erdélyi Jelzálog Hitelbankot, kebeléből vált ki az Erdélyi Irodalmi Társaság és megalakította az Erdélyi Történelmi Muzeumot. Az EMKE az első világháború alatt tisztán csak vöröskeresztes munkát végzett, még pedig nemzetiségre való tekintet nélkül, kivétel nélkül minden reászoruló barát és ellenség számára. Az EMKE tőrszervegyona 1913-ban 4.4 millió aranykoronát ért és ma az egyesület vagyonátalannak mondható, mert megmaradt vagyonának kilenctized-része Dél-erdélyben maradt. Az a rész pedig, amely a hazatért Erdélyben van, hasznot nem hajtó ingatlanvagyonból áll. A húsz esztendő román uralom korántsem engedte meg az EMKE-nek és az erdélyi magyarságnak, valamint a többi kisebbségeknek azt a fejlődést, amelyet a román intézmények a magyar uralom alatt élvezhettek és a magyar társadalom most fáradozik azon, hogy új életet öntsön a legrégebb magyar kulturintézmény megmaradt kereteibe.

Közművelődés előadások a Hegyi Kulturházban

Junius 20-án, vasárnap délután 6 órai kezdettel egymást követő két előadást rendez a Népművelési Bizottság a Hegyi Kulturházban. Kiss János tanítónőképző-intézeti igazgató vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzónk 75. évi születésnapja alkalmából tart előadást.

Ifj. Bordás István áll. gépipari középiskolai oktató-művezető a kereszténység történetét ismerteti saját készítésű, művészi kiállítású vetítettképekkel.

A két előadás után a Hegyi Kulturház műkedvelői adnak rövid szórakoztató műsort.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Kisgyűlés a városházán. Nagyvárad, június 19. A városi törvényhatósági bizottság szerdán, június 23-án kisgyűlést tart, a rendes közgyűlés pedig 30-án lesz. A közgyűlés előtt megjelenő városi hivatalos közlöny megőrökíti az elhunyt Kovács Jolán emlékét és közölni fogja a polgármesternek a temetésen elhangzott beszédét.

ESKUVŐ. Pávai Vajna Olga, a Rudolf Mosse hirdetőiroda nagyváradi fiókjának vezetőjét és az Estilap főtisztviselőnökét ma szombaton 7 órakor a Székessyházban vezeti oltárhoz dr. Keresztesi József barátkai gyógyyszerész.

Érettségi találkozóra jönnek össze a premontrai gimnázium 30 éve érettségizett diákjai. Nagyvárad, június 19. A premontrai iskolák barátainak egyesülete ügyében megbeszélés volt a főispánnal, amelyen jelen volt a főispán, a polgármester és Oszvald Arisztid gimnáziumi igazgató. Megbeszéltek a 29-én tartandó alakuló közgyűlés pontozatait. Ugyanezen a napon tartják meg a nagyváradi premontrai gimnáziumban 30 évvel ezelőtt végzetek érettségi találkozóját. Közöttük vannak a főispán, a polgármester, Sztachó Tibor műgyemtemi dékán és más személyiségek.

Légóltalmi közlemények. Felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy az oltóhomok beszerzésének megtörténtét folyó hó 20-tól kezdve a Légóltalmi Liga oktatói ellenőrizni fogják felsőbb utasításra. Homokzacskók kaphatók még a Légóltalmi Liga nagyváradi csoportjánál (Rákóczi ut 13. I. em.) Légóltalmi Liga Nagyváradi csoportja.

Az ipartestület falpari szakosztálya felhívja tagjait, hogy szeg érkezett és igényeiket folyó hó 19-től folyó hó 25-é délig jelentsék be a szakosztály irodájában a hivatalos órák alatt. Igényléseket csak az illetményjgyzék bemutatására vesszünk fel. Elnökség.

AZ IPARTESTULET ácsipari szakosztálya felhívja tagjait, hogy szeg érkezett és igényeiket folyó hó 21. és 22. napján délelőtt 10-től 12-ig a szakosztály irodájában okvetlen jelentsék be. Elnökség.

Országos ünnepségeket rendeznek Szent László napján

A hadapródiskolában Gábor Aron szobrát ezen a napon avatják fel

Nagyvárad, június 19. A Szent László emlékbizottság szerdán ülést tartott, amelyen megjelent Lukács Ödön, a Városok Szövetségének elnöke, mint törvényhatósági bizottsági tag. Lukács Ödön előterjesztést tett azokról az ünnepségekről, amelyeket Szent László napján minden városát fellobogózzák ezen a napon és ünnepi istentiszteletek lesznek mindenütt. Nagyváradon különös jelentőséget nyernek az ünnepségek azáltal, hogy Szent László napján fogják leleplezni a hadapródiskola előtt felállított Gábor Aron szobrát. A Magyar Tudományos Akadémia Szent László napján délben díszülést tart, amelyen méltatni fogják a nagy király érdemeit. Budapesten délután öt órakor a leventék és a cserkészek nagyszabású díszfelvonulást rendeznek Szent László napján a Hősök terére, ahol Haász István tábori püspök tart beszédet. A polgármester megköszönte Lukács Ödön előterjesztését és megelégedéssel vette tudomásul a Szent László emlékbizottság határozatait.

DOKTORRAAVATÁS. Szabó Béla ismert nagyváradi mérnök fiát, Lórándot a napokban avatták doktornak a budapesti műszaki főiskolán. Szerencsekívánatainkat fejezzük ki úgy a boldog édesapának, mint az ujdonsült doktornak.

MOZIELŐADÁS A KATALIN-TELEPEN. Nagyvárad, június 19. A Katalin-telepi Kulturház vezetője vasárnap délután 5 és 7 órai kezdettel mozielőadást rendez nagytermében. Előadásra kerül *Az indiai menyasszony tragédiája* című eredeti szereplőkkel készült film. továbbá a legújabb híradó. Az előadáson P. Röss Bertalan kapucinusatyja működik közre.

KÉT MAROKRA SZORITJÁK AZ EMBER SZIVÉT Medgyaszay Vilma dalai, roppant finom, bájos chansonnjai — állapítja meg egyöntetűen a kritika. A legnagyobb magyar előadó-művésznek közel másfél évtizedes távollét után lép ismét a nagyváradi közönség elé, hogy visszavarázsolja azokat a hangulatokat, amelyekhez olyan kedves emlékek fűznek. A példátlan érdeklődésre való tekintettel, Medgyaszay Vilma megismétli műsorát vasárnap este 7 órai kezdettel a Református Kulturpalotában. Mindkét előadásra jegyek elővételben a Református Kulturpalota pénztáránál kaphatók és pedig szombat délután 5-7 óra között, míg vasárnap az aznapi előadásra egész nap válthatók.

TEMETÉS. Özv. Rozsnyai Jánosné életének 50.ik évében hosszas szenvedés után meghalt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz az olasz temető Haller kápolnából.

Tavasszal



van az ideje a szokásos tisztító kurának. A DARMOL hashajtó milliók használják azért, mert hatása kitűnő. Használata után az ember mintha újja születne. Használja ezért Ön is. **DARMOL**

Több mint 35 millió könyv a német könyvgyűjtés eredménye. A Német Munkafront könyvgyűjtése, amelyet Németországban a frontkatonák és kórházak sebesülteire részére indítottak meg az első gyűjtés alkalmával 10,413,481 kötet könyvvel zárult, amely siker egyedülálló volt. E hatalmas könyvmennyiségből 48,775 könyvtárat létesítettek a sebesültek és frontkatonák olvasmányainak fedezése céljából. A könyvgyűjtőnapok befejezése után azonban az eredmény minden várakozást felülmutat, mert a gyűjtés összeredménye 35,971,745 kötet könyv volt. E hatalmas könyvmennyiségből 151,287 könyvtárat rendeztek be.

APOLLO Filmszínházban. A rejtélyek filmje!
Az úszó város
 Főszerepben a francia filmgyártás legjobbjai:
 Michel Simon, Jules Berry és Gaby Morlay

BELVAROSI
Egyetlen éjszaka
 kényes problémájú francia film.

Jacobi világhírű operettje filmen. a CASINO-ban.
Leányvásár
 Főszereplői: Latabár, Szeletzky, Sárdy, Kiss Manyi, Vaszary.

KORONA Filmszínház. Budapesttel egyidőben!
Csókparádé
 Pompás operett, ragyogó revü és szellemes, ötletes vígjáték.
 Főszerepben: Johannes Heesters, Dora Komar, Hans Moser
 Diákkiadó műsor:
a Kormányzó Ur Ő főméltósága 75. születésnapjára készült ünnepi film és olasz híradó.

Vasárnap délelőtt és délután előadást rendez az Ipartestület egyesületi színházában
 Nagyvárad, június 19. Lapunk már foglalkozott azzal az ünnepélyvel, amelyet az Ipartestület vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel egyesületi színházában rendez Zrinyi Ilona születésének 300 éves évfordulója alkalmával. Az ünnepély műsorát már részletesen ismertettük. Ugyanezen a napon délután 5 órakor az Ipartestület műkedvelői a „Kis senki” című bohózatot adják elő. Mindkét előadást nagy érdeklődés előzi meg.

Árlejtési hirdetmény
 A Nagyváradi M. Kir. Bábaképző Intézet 1943 július 1-i kezdettel napi 30-40 liter moslék eladására árlejtést hirdet. A moslék ellenértéke minden hónap 1-én előre készpénzben fizetendő. A moslék elszállítása mindennap kötelező, délelőtt vagy kora délután, a tárolásra a vevő köteles fedeles hordót állítani. Ajánlatok zárt borítékban 1943 június 27-ig nyújtandók be az intézet gazdasági hivatalához, ahol 27-én d. e. 10 órakor az ajánlattevők részvételével kerülnek azok felbontásra. A moslékot a legtöbbet ígérő nyeri el.
 Igazgatóság.

Varrógép, kerékpár javítások!
JAKAB műszerésznél
 KOSSUTH-U. 4.
 TELEFON: 23-30

BUTORT színeset **MEZEI-től**
 Háló, kombinált és előszobák. Konyha újdonságok.
 Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

NYILTÉR
 Tudomásomra jutott, hogy tisztelt tagjaimhoz azzal állitanak be, hogy az én vagyonörzövállalatom megszűnik. Kijelentem, hogy ezen állítás, bárkitől is származik, nem felel meg a valóságnak. Kijelentem, hogy a jövőben még nagyobb odaadással teljesítjük köteleseágünket.
 Teljes tisztelettel:
 Dienes István,
 nyugalmazott plg. biztos.
 az örzövállalat tulajdonosa.

Ha nem akarja pénzét rossz, használhatatlan fűzőért kidobni ne sajnálja a fáradságot, keresse fel
Kovács Sándorné
 fűzőspecialistát.
 Formásító strandfűzők hozott anyagból.
 Szt. Gellért-u. 10. Nilgész-telep.
 (Repülő hidon át)

Köszönetnyilvánítás
 Az összes rokonoknak, ismerősöknek és jó barátoknak, akik mélyszégyes fájdalommal velünk éreztek a fájalmunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk köszönetet.
 A gyászoló
MERTZ és LEITNER
 család.

COSTARICÁBAN FELOSZLATTÁK A KOMMUNISTA PÁRTOT. Madridból jelentik (MTI): San Joseból érkezett jelentés szerint Costaricában feloszlatták a kommunistapártot. A volt párttagok új pártban tömörültek.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje **MAGYAR LAPOK**-at

Igy harcoltak a téli csata magyar hősei

Klausz István zászlós, Lacz Csaba főhadnagy hőstette

A hivatalos hadijelentések annakidején több ízben kiemelték a szovjet ellen küzdött honvéd páncélos hadosztály érdemeit, amely a legnagyobb hősiességgel és önfeláldozással fedezte a gyalog seregtestek menetét, mindenütt, ahol ezt súlyos veszedelem fenyegette. Január derekától egészen a téli csata befejezéséig mindig a legváltóságosabb helyeken jelentek meg a páncélos hadosztály egységei és a harcokoskötélek, valamint gépkocsizó lövészek a vakmerő fegyvertények egész sorozatát hajtották végre.

Klausz István zászlós 1943. január hó 13-án azt a parancsot kapta, hogy járőre élén teremtessen összeköttetést a Nikolajevka környékén harcoló gépkocsizó lövészeink, valamint az Ilovkánál már bekerített magyar és német csapatok között. Klausz zászlós e feladatát kimagasló bátorsággal és példás eredménnyel oldotta meg, annak ellenére, hogy bekerített saját csapatainkat igen erős szovjetkötélek szorongatták. A kis magyar járőr halálfelelmet nem ismerő zászlósa nyomában meglepetészerűen áttört a gyűrű legalkalmasabb pontján behatott a bekerített csapatokhoz s átadhatta azok parancsnokának a páncélos hadosztály biztató jelentését.

Utóbb amikor e bekerített csapatok kitértek a gyűrűből, hősiességgel harcolt az áttörőoszlop élcsapataiban.

Különösen kiemelte magát a gépkocsizó lövészek harcában vitéz Lacz

Csaba főhadnagy.

1943. január 20-án éjjel önként jelentkezett egy romboló járőr vezetésére, amelynek célja az volt, hogy a nikolajevkai vasútállomáson vesztéglő vasuti szerelvény mozdonyának felrobbantásával szakítsa meg, illetve rongálja meg a vasutvonalat az ellenség mozgásának hátráltatása céljából. Bár e feladat szinte megoldhatatlannak látszott, mert Nikolajevka körül igen jelentős bolsevista erők állottak. Lacz főhadnagy mégis habozás nélkül vállalta e rendkívül veszedelemes feladatot. Páratlan ügyességgel sikerült járőre tagjaival beszivárognia a vasútállomásra és ott az orosz erők kellős közepén felrobbantotta a mozdonyt és súlyosan megrongálta a pályatestet. Érthető, ha az ellenség valóságos hajtóvadászatot rendezett a vakmerő járőr kézrekerítésére, vitéz Lacz Csaba azonban kisiklott a bolsevisták közül, sőt visszaterébe közben még egy az ellenség kezén lévő vasuti völgyhíd pályatestét is megrongálta. Mintegy 15 kilométernyi út után, amelyet nagyrészt az ellenség hátában tett meg, visszavezette embereit saját csapatainkhoz. Vállalkozásának jelentőségét és fontosságát a vasutvonal megrongálásán kívül fokozza az a körülmény is, hogy azt igen nehéz utóvédharcok során a valóságos helyzetben lévő és már majdnem körülzárt páncélos hadosztályunk harcterületéről kiindulva hajtották végre.

nek végrehajtása során azonban sikerült az ellenségnek előre küldött, átkaroló osztagokkal a kis honvéd harccsoport hátába kerülnie és annak visszavonuló útját lezárnia. A hőselkü fiatal tiszt villámgyorsan felismerte válságos helyzetét és néhány gyújtó szót intézve embereihez, nyomban megrongálta a hátában álló ellenséges csapatot. Lendület rohamával kivette azt a helyéből, majd újabb tüzelőállást foglalva, rendkívül véres veszteséget okozott az átkarolásra küldött bolsevistáknak. Emellett zsákmányolt még négy géppuskát és két aknavetőt, majd pedig minden veszteség nélkül, mintaszerűen végrehajtva feladatát, csatlakozott zászlóaljához.

1943. február 7-én a Koroecán vívott elkeseredett küzdelemben tüntette ki magát kiemelkedő rátermettségével

és vakmerő személyes bátorságával Szigetváry József alezredes egyik gépkocsizó lövészzászlóaljunk parancsnoka. Az említett napon az ellenséges túlerőnek sikerült heves küzdelem után elfoglalnia Koroeca nyugati részét. Ennek visszafoglalása elsőrendűen fontos volt, nem csak gépkocsizó lövészeink, hanem több magyar seregtest általános helyzete szempontjából is. Az ellentámadás végrehajtására rendelt erők működése közben a pillanatról-pillanatra változó helyzetben mindenáron összehangot kellett teremteni a Szigetváry alezredes nyomban a leghevesebb küzdelem színhelyére sietett az irányítás személyes átvétele végett. Ott a helyzetet gyorsan felismerve, valamennyi támadó rész felett azonnal átvette a parancsnokságot és hatalmas lendületet vitt a támadásba. Példátlannul véres utcai harcok közben mindenütt ragyogó példát mutatva harcolt, amíg csak meg nem sebesült. Magát nem kímélő beavatkozásával, valamint személyes példájával oroszlanrésze volt abban, hogy sikerült az ellenséget visszavetetni s ezzel szabaddá tenni az utat is az ellenség mögött harcoló s már-már elveszettnek látszó saját kötelékek számára.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, JUNIUS 20.
Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Ösztinte beszéd.
- 9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. Igét hirdet Szentiványi Sándor.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. A szentbeszédet dr. Hauser Ignác erzsébetvárosi plébános mondja.
- 11.15 Evangélikus istentisztelet. Igét hirdet Zászkalinszky Pál főti esperes.
- 12.15 Levente-műsor.
- 12.55 Vitéz Náray Antal előadása.
- Majd: a zombori 20. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye.
- 13.30 Művészlemez.
- 13.45 Hírek.
- 14.20 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata.
- 15.00 A tábornokné. Operett az Új Magyar Színházból.
- 18.00 Magyar nóták.

- 19.00 Kelly Anna csevegése.
- 19.10 Délvidéki művészt.
- 20.00 Hangképek a vasárnap sportjáról.
- 21.40 Hírek.
- 22.15 Budapest honvéd őrszázlój zene-kara.
- 23.10 Filmrészletek.

Budapest II.

- 9.00 Mindenből mindenkinek.
- 12.15 Schubert: C-dur vonósnygyes.
- 15.00 Illiczky László tánczenekara.
- 18.30 Sik Sándor előadása.
- 19.00 Székesfővárosi Zenekar. Utána: Hírek.

HÉTFŐ, JUNIUS 21.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt báltársi rádiószolgálat.
- 6.45 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Székesfővárosi rádiószolgálat.
- 11.15 Ravel: zongoraverseny.
- 11.40 Heltai István felolvasása.
- 12.10 Rendőrzenekar.
- 13.30 Fenyvédeink üzennek. A Vöröskereszt báltársi rádiószolgálat.
- 14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 15.00 Délutáni muzsika.
- 15.30 A Losonczi Kálmán József Irodalmi Társaság délutánja.
- 17.00 Uray Margit magyar nótákat zongorázik.
- 17.15 A Közellátásügyi Minisztérium rádióelőadása.
- 17.30 A 2. honvédgyalogezred zenekara.
- 18.00 Illés Sándor elbeszélése.
- 18.15 Táncczene.
- 19.00 Hangképek a magyarországi olasz kulturintézet új székházának felavatási ünnepségéről.
- 19.40 Zitta Emma dalokat énekel.
- 20.00 A Vitezi Rend Zrínyi Csoporthangversenye.
- 20.30 Ünnepi Erkel-est.
- 22.10 Farkas Józsa cigányzenekara.
- 22.50 Séta Operettországban.

Budapest II.

- 18.50 Német nyelvoktatás.
- 19.15 Felolvasás hanglemezekkel.
- 20.15 Dernői Klekner Emil előadása.
- 20.35 Magyar nóták.
- Utána: Hírek.

Szolgálatos gyógyszertárak:

III. CSOPORT:

- KIGYÓ gyógyszertár, Bémer-tér 1 (Reisz L.) 15-68.
- II. RAKÓCZI F., Szacsavay-u. 28. (Csanda E.) 17-47.
- OROSZLÁN gyógyszertár, Mussolini-tér 14. (Mihályi L.) 32-91.

Schultz Aladár hadnagy és Szigetváry József alezredes önfeláldozása

1943. január 26-án Schultz Aladár tartalékos hadnagy azt a feladatot kapta, hogy zárja le az utat Nikolajevka déli kijáratánál, becsátkozzék tűzharcba az ellenséggel és csak harc árán, halogetva vonuljon vissza. Schultz hadnagy megszálotta a megjelölt területet és felkészülten várta a bolsevisták támadását. A hajnali órákban felbukkantak az ellenség felderítő csapatai. Schultz hadnagy a géppuskával, valamint egy árkász rajjal megerősített szakasza élén a legnagyobb hidegvérrel bevárta, míg a bolsevisták közvetlenül a védővonal elé érkeztek és ekkor pusztító tüzet zúdított rájuk. A szovjet előcsapatok megmaradt részei visszahúzódtak, majd pedig az erősítések beérkezése után újult erővel indították meg támadásukat a honvédek ellen.

Elkeseredett küzdelem fejlődött ki a mintegy nyolcszoros túlerőben lévő el-

lenség, valamint Schultz hadnagy csoportja között, mégis sikerült heves viaskodás után — főként Schultz hadnagy hősiességének hatására — a bolsevistákat visszavetni.

A továbbiakban a kapott parancshoz képest, halogető-harcok közben vonta vissza szakaszát az addigi vonalból. En-

„Ha gyengék leszünk, az ellenség olyan békét kényszerít reánk, amelyhez kénes a háború valóságos jó étemény”

Göbbels hatalmas beszédet mondott a légitámadások áldozatainak gyászünnepén

Wuppertal. (MTI.) A Német TI jelenti: Az überfeldi város díszsarnokában pénteken gyászünnepséget rendeztek a brit légitámadások áldozatainak emlékére. Az ünnepélyen Göbbels dr. birodalmi miniszter többi között a következőket mondotta: Nemzetünk büszke csodálattal tekint arra a dacos, elkeseredett kitartásra, amelyet népiünk e része tanúsított az ellenséges légi terrorral szemben. Az ellenséges légitámadások elhamvasztják ugyan a városokat és falvakat, de soha sem tudják megtrónni népiünk hitét. Mindannyian tudjuk, miért folyik a küzdelem ebben a háborúban. Az ellenség eléggé szemünkbe kiáltotta, hogyha gyengék leszünk, olyan békét kényszerítenek ránk, amelyhez képest a háború valóságos jótémény. Vádlóként állt most a világ közvéleménye előtt. Vádat emeltek az ellen az ellenség ellen, amely brutális légitámadásaival a

névtelen polgári lakosságot kínozza, hogy így kényszerítse nemzeti ügyének elárulását. Ez örök szégyene marad azoknak a népeknek, amelyeknek kormánya ilyen elvetendő eszközhöz nyúlt, asszonyok, gyermekek és agok ellen.

A legyilkolt asszonyok, aggastyánok és gyermekek hatalmas számban tanuskodnak az angol-amerikai plutokrácia ellen. Velem együtt ők is vádat emelnek az ellen a hadviselés ellen, amely gúnyt űz minden emberiségből. Számítalan elpusztított iskola kórház, templom és műemlék reneszansz emelkednek vádlóan a világ felé. Egyszer majd eljön a leszámolás órája és az ellenség véres számláját ki kell majd egyenlíteni. Az ellenség szívünkben kitörölhetetlen betükkel olyan bünvallomást írt be, amelyet majd egy napon felmutatunk neki cselekedeteink megindokolásául.

Mos eleni meo

Dr Eröss Alfréd
ös-zeállí ását an

Igyház és éle

erdélyi katolikus évkönyv

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál

KÖNYV ÉS KULTURA

Zsidó irodalom — zsidó írók Magyarországon

— Kolosváry-Borcsa Mihály könyve —

Érdekes könyv hagyta el a sajtót a napokban. A Stádium könyvkiadó cégjegyével izléses kiállításban jelent meg a magyar könyvpiacra Kolosváry-Borcsa Mihály munkája a magyarországi zsidó irodalomról és zsidó írókról. Vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály könyve nélkülözhetetlen alapvető munka mindazok számára, akik a magyarországi zsidókérdéssel foglalkoznak. Többéves szakzerű kutatás eredményeképpen felsorolja mindazokat az önállóan megjelent műveket: könyveket, tanulmányokat, röpiratokat, különnyomatokat stb., amelyek ezzel a súlyosan aktuális problémával foglalkoznak. Igen érdekes felsorolása a zsidókérdéssel szerves kapcsolatban álló társadalmi jelenségek, a szabadkőművesség, szociáldemokrácia, bolsevizmus és 1918. évi lázadások irodalmának is. Ezt a bibliográfiai összesítést pedig még senki nem végezte el, holott a zsidókérdés jelentősége csak ennek az anyagnak ismeretében tekinthető át teljes egészében.

Ennek a hatalmas adattömegnek történelmi összefoglalását és tanulságait tárja az olvasó elé a könyv bevezető tanulmánya, amelyben a szerző, mint a kérdés egyik legalaposabb ismerője megcáfolhatatlan érvekkel és eddig nem ismert dokumentumokkal rajzolja meg a zsidóság mindössze száz év alatt lefolyt magyarországi előretörését és uralomra jutását.

A lebilincselően érdekes és tanulmányos munka a magyarországi zsidó-eredetű írók személyi adatainak felsorolásával végződik. Ez a rész több mint hatszáz nevével élénken rávilágít arra a szerepre, amit a zsidók, különösen az utolsó évtizedekben hódítottak meg a magyar szellemi élet

súlyos kárára és rovására. Sokan talán csodálkoznak azon, hogy éppen most jelent meg ez a kiváló és minden tekintetben hézagpótló munka, amikor rémhírtjesztők és földalatti politikusok barométere más természetű könyveket javasolna. Éppen ezért tanubizonyosága ez a könyv annak is, hogy a magyar élet, a magyar jövő alapvető kérdéseiben nincsenek külpolitikai ingadozásokhoz igazodó változások, különösen akkor, ha ezek az ingadozások csak egyesek nagyon is elfogult képzeletében vagy vágyálmaiban élnek. Bárhogyan alakuljon is a helyzet, a zsidó kérdés megoldása a magyar jövő egyik elodázhatatlan alapfeltétele. Sokat hangoztatják manapság, hogy mi, magyarok, merjünk igazán magyarok lenni. Kolosváry-Borcsa Mihály könyve kitűnő tanubizonyosága annak, hogy a világháború előtti néhány évtizedben mennyire nem mertünk és nem akartunk igazi magyarok lenni. Olvassák el a könyvet azok, akik annyira hangoztatják a magyarságot, az elzsidósodás veszedelmét pedig értelmetlen macacssággal nem akarták észrevenni.

A könyvnek egyébként sok nagyváradi vonatkozása is van. Igen sok író — természetesen zsidót — és igen sok könyvet találunk benne városunk cégjelzésével. Bizony nem válik Nagyvárad dicsőségére, hogy az összeomlás csatornaszelleme innen is bőven táplálkozott. A könyv egyébként megemlíti Hegedüs (Hirsch) Nándort is a betürendes mutatóban.

Mindenkinek ajánljuk a könyv beszerzését és elolvasását. Nagyváradon még jobban, mint bárhol.

A repülő család

— Tersánszky J. Jenő kisregénye —

A Nemzeti Könyvtár pünkösdi számát Tersánszky J. Jenő írta. Tersánszky nevét jól ismeri a magyar olvasóközönség; évtizedek óta egyike a legizesebb és legvidámabb tollu magyar szerzőknek. Új könyve is éppoly népszerű környezetben játszódik, mint híres, visszatérő regény-motívuma, Kakuk Marci. „A repülő család” voltaképpen vidéki cirkusztörténet. A repülő család — akrobaták, műlovarok és bohócok vidám társasága — mulatságos és érdekes kalandokon megy át a regény során. Tersánszky J. Jenő kisse a saját fiatalágának békebeli emlékeit is feleleveníti új könyvében. Nagybányai gyermekkorának élményeit, szigorú, polgári otthonát teszi át a történet hátterébe. Aki ismeri az író, ol-

vasta munkáit, az határozottan azt fogja érezni: „A repülő család” talán éppen Tersánszky legjobb munkája. Külön szót érdemel az az izes, valódi magyar hang, amellyel Tersánszky hőseit beszélgeti. Még amikor magyarul nem tudó, német-ajkú hőst beszélgeti tört magyarsággal, még ebben a sajátos, vegyes nyelvzetben is ott érezzük a háttérben Tersánszkyt, a szatmári szójárás egyik legnagyobb reprezentánsát. Helyzetkomikum, vidám életszemlélet és améltett lebilincselően fordulatos, komoly mondanivaló teszi élvezetes olvasmányvá a Nemzeti Könyvtár új, pünkösdi számát. „A repülő család” kapható minden újságárusnál és IBUSZ pavillonban. Ára 30 fillér.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári árak!

Hogyan él a külföld a negyedik háborus esztendőben

Infláció, rossz termés az Egyesült Államokban, általános közellátási adagolás Portugáliában

ÉSZAKAMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

Az *United Press* washingtoni jelentése szerint az eddigi benzinadagokat tovább korlátozzák. Ennek fő oka a keleti partokon mutatózó üzemanyagellátási válság, melyet fokozott az, hogy az illinoisi olajvezeték az áradás használhatatlanná tette.

A nagyarányú áradások következtében az élelmiszerellátás további megszorítását is terbe vették.

Az USA kormány egyre tetetlenebb az inflációval szemben. A nagyvárosokban az élelmiszerárak már elviselhetetlenül magasra szöktek. Washingtoni jelentések szerint 130 városban, amelyekben megközelítően 45 millió ember lakik hamarosan számos ruhacikkre vonatkozóan újabb ármaximáló rendeletet hozhatnak ki. A rendeletek segítségével az árakat az 1942 szeptember 5-i színvonalra akarják leszállítani.

A *Daily Telegraph* jelentése szerint Newyorkban többszáz halüzletet bezártak. A bezárt üzletek tulajdonosai kijelentették, hogy a hivatalosan megállapított, legmagasabb árak mellett nem tudnak dolgozni.

DELAMERIKA

Az argentinai minisztertanács határozata értelmében szükségétörvénynyel biztosítják a létfontosságú fogyasztási javak és bérek árának szilárdaságát.

Az argentin kormány felemelte a cukor kiskereskedelmi árát, tekintettel az idei csekély termésre. A drágulás kg-ként 5 centavo.

Braziliában egy harmadik gyárüzem felállítását tervezik, az úgynevezett cafelit előállítására, amelyet bakkavéből készítenek. Egyidejűleg a kávéből készült különleges olajok gyártására gyárüzem építését vették terbe. Az építendő gyárüzem teljesítőképessége aránylag nagy lesz. Az eddig közölt adatok szerint évente 30 tonna kávét akarnak feldolgozni a cafelit-, illetve kávőolajüzemekben. A jelenleg működő kávőfeldolgozógyárak évi teljesítménye 3000, illetve 20.000 tonna.

NAGYBRITANNIA

Londoni statisztika szerint a szigetország lakossága a háború második éve óta 75 százalékkal kevesebb édességet, 60 százalékkal kevesebb húst, 75 százalékkal kevesebb zsírt, szalonnát és teát, végül pedig 80 százalékkal kevesebb sajtót fogyaszt, mint a háború kitörése előtt. Ez a visszaesés az élelmiszeradagok újabb leszállításával kapcsolatban ismét emelkedik. Különösen a vitaminellátás hiánya mutatkozik. A nagy angol tömegek ugyanis egyáltalán nem jutnak friss gyümölcsökhöz, a havi gyümölcsadag pedig nem több, mint 50 deka.

SKANDINÁV ÁLLAMOK

Június 1-i hatállyal Norvégiában csökkentették a dohány-, illetve ci-

garettaadagokat. Férfiak egy-egy kiutalási időszakra — jelenleg 38 napra — 100 gr. dohányt, vagy 80 cigarettát kapnak. A nehéz testi munkások adagja valamivel alacsonyabb, a nők pedig az említett mennyiség fele.

A svéd pénzügyminisztérium tervezetét dolgozott ki az árszabályozó törvény kiegészítésére. A tervezet értelmében a törvény hatályát több, eddig nem érintett árkérdés területére is kiterjesztik és ezen felül megszorítják az árdragítók elleni intézkedéseket. Az új javaslat szerint minden hivatásos kereskedőnek minden újabb áremelést be kell jelentenie az árellenőrző bizottságnak, közzölve az ár felemelésének indokait.

Finnországban a magánkézen levő erdősegek erősebb mértékű kitermelését tervezik. A tervek szerint a kitermelés nem lesz tekintettel a kémleleti előírásokra és kizárólag erdőszemponthoz igazodik. Arra számítanak, hogy az új vágási rendelkezések után, eddig hasznavehetetlen erdőket is ki fogják termelni, amelyek nagyban javítanák a belföldi tüzelő-ellátás helyzetét.

Finnországban a cukorhiányra való tekintettel július 1-ével megtiltották az édességek előállítását. Ettől az időponttól kezdve csupán gyümölcsíz és rizslisztből készített kekszet szabad előállítani. A már nem gyártott árukból még fennmaradt készleteket jegyrendszer alapján fogják szétosztani.

OLASZORSZÁG

A feketekezeskedelem és árdragítás elleni küzdelem során az utóbbi hetek folyamán főképpen a divatárnyuzletek ellenőrzésére került sor. A visszaéléseken rajtakapott cégeket bizonytalan időre bezárják és arra kötelezik a cégtulajdonost, hogy személyzetének az üzlet bezárásának idejére is a teljes hért fizesse ki.

A lapok állandó rovatot nyitottak „A fogyasztó védelme” címmel és itt mindennap közlik azoknak a neveit, akiket különböző közellátási visszaélések miatt elítéltek.

NÉMETBIRODALOM

Egy német műrostgyárosnak sikerül új eljárást találni a műanyagok készítésére. Az újfajta műanyagot közönséges sásból, repce-, len- és kenderszalmából és hulladékból készíthetik. Elsősorban a sás alkalmas technikai és gazdasági szempontból egy egészen kiváló műrostanyag előállítására. A keleti tartományokban rendkívül nagy arányokban található sás, tehát az új műrostfélésekre majdnem kimeríthetetlen nyersanyag-tömegeket szolgáltat. Az új eljárás szerint előállított műrost különösen csomózás terén bizonyult igen tartósnak és használhatónak.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Közügylési meghívó

Nagyvárad Thj. Városi Közügylési Szövetkezet 1943. június 28-án délelőtt 12 órakor tartja a városháza kistanástermében az 1943. évi I. rendes közgyűlést.

Tárgysorozat:

1. Megemlékezés Kovács Jolán városi szociális gondozó, szövetkezeti igazgatósági tag haláláról.
2. Igazgatóság jelentése az 1942. évi üzletéről, mérleg- és nyereség-vesztésszámla ismertetése.
3. Igazgatóság indítványa az 1942. évi nyereség megállapítása és hovatartozásának megállapítása iránt.
4. Felügyelőbizottság jelentése.
5. Határozathozatal az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére való felmentés megadására tárgyában.
6. Egy igazgatósági tag megválasztása.
7. Felügyelőbizottság megválasztása 3 évi időtartamra.
8. Jutalmak megállapítása.

Közügylési meghívókat Nagyvárad Thj. Városi Közügylési Szövetkezet 497 db. üzletirészel rendelkező 247 tagja, akik az alapszabály 12. és 15. §-ában rendelkezés szerinti gyakorolhatják jogukat.

Ezen meghívó és az évi mérleg, veszteség-nyereségszámla az alapszabály 13. § rendelkezése szerint a közgyűlést megelőző 8 napon át a Szövetkezet hivatalos helyiségében közzé kell tenni és meghirdetett.

Nagyvárad, 1943. június hó 17.

Nagyvárad Thj. Városi Közügylési Szövetkezet Igazgatósága.

Nagyvárad Thj. Városi Közügylési Szövetkezet 1942. december 31-i mérleg-számlája. Vagyon: Készpénzkészlet és bankkövetelések 5.013.97. Anyag- és árukészlet 189.105.45. Juttatásokból fennálló követelések: Házépítés és tatarozás 414.814.34. Nagyállat 26.005.80. Gyümölcsfa 7521.60. Kisipari, kiskereskedelmi 42.099.36. Egyéb kölcsönök 38.055.03. Üzemi folyószámlák 135.663.25. Adások: Be nem fizetett üzletirészek 78. Egyéb adások 35.445.77. Berendezés, felszerelés 12.169.03. Kérekpár 320. Házépítések számlája 19.370. Átmenő tételek 48.846.63. 1942. évi gyermekkedvezmény 162.000. Összesen P 1.136.508.73.

Teher: Üzletirésztőke 994.—. Nyilatkozatvesztéségi tartalékalap 188.20. Hitelezők: Országos Nép- és Családvédelmi Alap 1941—1942. évi 1.050.243.79. Egyéb hitelezők: 24.976.65. Átmenő tételek 58.780.82. 1942. évi nyereség 1.325.27. Összesen: P 1.136.508.73.

Megvizsgálta és helyesnek találta.

A felügyelőbizottság.

Veszteség-nyereségszámla 1942. december 31-én. Veszteség: Ügyviteli költségek: 49.494.35. 1942. évi nyereség 1.325.27. Összesen: P 50.819.62.

Nyereség: Anyag- és árnnyereség: 24.962.40. Kezelési költség térítések 21.508.95. Kamai 1298.25. Jutalék 3050.02. Összesen: P 50.819.62.

Megvizsgálta és helyesnek találta.

A felügyelőbizottság.

Dr. Hlatky Endre főispán, felügyelőbizottsági elnök, dr. Soós István polgármester, igazgatósági elnök, Hankovits György szövetkezeti igazgató.

Hirdetéseket

telefonon nem vesz fel a Kiadóhivatal

SPORT

Négy új játékost próbál ki vasárnapi mérkőzésén a N.M.K.-Törekvés

Délután fél 5-kor NAC—Törekvés törpe, fél 6-kor NAC vegyes—N. M. K.-Törekvés

Tegnap számunkban megírtuk, hogy vasárnap délután a Rhédey-kerti sportpályán a NMK Törekvés barát-ságos mérkőzést játszik a NAC utánpótlás csapatával.

A mérkőzésnek érdekessége, hogy mindkét csapat fiatal játékosokat szerepeltet, illetve próbál ki. A Törekvésben nem kevesebb, mint négy fiatal játékos fog ezúttal szóhoz jutni. Ezek közül egy a nagyváradai Kereskedelmi Iskola csapatában játszott Pesten, az országos KISOK döntő mérkőzésén, ahol egész nagyszerű teljesítményt nyújtott.

Előzőleg fél ötórán kezdett a Tö-

rekvés kölyök csapata játszik a NAC hasonló csapatával visszavágó mérkőzést. A legelső találkozáskor ugyanis a NAC 2:0 arányban győzte le a Törekvést, amit most a Törigyerékek vissza akarnak adni.

Ezúton hívja fel a Törekvés az érdekelteket, valamint a rendezőt, hogy vasárnap délután 4 órára a Rhédey-kerti pályán jelenjenek meg.

Itt írjuk még meg azt is, hogy 24-én a megerősített Törekvés ugyancsak a Rhédey-kerti sportpályán egy jóképességű vidéki csapatot lát vendégül.

Esélyes nagyváradai atléták a vasárnapi erős mezőnyű versenyen

Megelőzi-e az NSE a Kolozsvári EAC-ot és a KAC-ot?

Mint már előzetesen jeleztük, a vasárnapi kerületi egyesületi verseny iránt igen nagy az érdeklődés. Igen sok országosan neves atléta fog azon részt venni. Szerintünk a váradai atléták közül a következőknek lesz esélye az erős mezőnyben: Krupka, Gáll, Kovács, Osztopányi, Gyimesi, Janza Nagy és Majtényi.

A hölgyek közül különösen Oláh Irma szereplése elé nézünk nagy reményekkel, hogy esetleg nemcsak beállítja, hanem meg is javítja tavalyi magasugró csúcseredményét (1.48 m).

A versenyszámok a következők:

200 m., 800 m., 1000 m. síkfutás, 3000 m. akadályfutás, 400 m. gátfutás, távolugrás rúdugrás, diszkoszvetés, gerelyvetés, 4x100 m-es váltófutás, 4x1500 m-es váltófutás.

Ezenkívül lesznek női számok és pedig a következő sorrendben: Magasugrás, távolugrás és 60 m. síkfutás.

A rendezőség ezúton is felhívja a rendezőket, hogy vasárnap délután fél 3 órakor pontosan jelenjenek meg a kapunál lévő pénztárnál, ahol névjegyzék szerint átvehetik a rajtjegyeiket.

APRÓHIRDETÉSEK

Állást nyec

Azonnali belépésre keressük egy villanyszerelőt, ki motorok kezelésében teljes jártassággal bír. Csak komoly munkakerő jelentkezését kérjük. Vegyi és Élelmiszeripari rt., Nagyvárad, Anyos Pál-utca 2—6. alatt, személyzeti osztály. 222

Öskeresztény gyors- és gépirónót keres itteni nagyobb vállalat. Érettsgizett gyakorlott munkaerők kézzel írott ajánlatai „Nemétül tudó előnyben” jellegre a kiadóba kéretnek. 232

Társat 30—50 ezer pengővel bórkereskedéshez keresek, ki könyvelést vállalja. Cim a kiadóban. 228

Munkásnők felvételi előjegyzését főze lékszáritó üzemünk részére megkezdjük jelentkezés a Vegyi- és Élelmiszeripari r. t. Nagyvárad, Anyos Pál-utca 2—6 alatt. 229

Ügyes leányt felvesz Bagossy, Bihar Nyomdája, Hitler A.-u. 3. 231

Gyors- és gépirónót keresünk Bihar megyei Áruforgalmi Szövetkezet, Sztaroveszky-u. sarok. 237

Állást keres

Csépléshez, gépészi állást kersek. Kiss Kálmán, Vitéz-u. 94. 239

Fiatal diplomás óvónő gyermek mellé menne. Lahner-u. 20. Csiky. 238

Bor- és gyümölcsvesztésgazda vezetésében teljesen jártas fiatalember állást vállaltatna. Kapusy Géza, Barót 492. 221

Érettsgizett, mérlegképes könyvelő, gépiró, adó és bankügyletekben jártas. — könyvelői állást vállal. „Öskeresztény” jellegre kiadóba. 234

Szerényigényű, gyermekezszerető komoly nőt kis háztartásomba egész napra felveszek. Cim a kiadóban. 236

Keresek gabona vetőmag és hüvelyes vásárlására helyi bizományosokat Bihar megye és Nagyvárad területére. Csiba Lajos. Nagyvárad. Tisza Kálmán-tér 11/a

Adás-vétel

Sürgősen eladó Szent János utcában 4 szobás magánház 52.000-ért. Adómentes 4 szobás magánház 60.000-ért. Keresek ügyfelem részére 3 szobás magánházat istállóval, kerttel. Popovics iroda, Szent János-u. 6. Telefon: 15—67. 252

Fekete pántoscipő, vörösrókaprém, kis estélyi tafruha eladó. Szalárdi-u. 3. 245

Eladó: Olasziban emeletes udvari részen kitűnően megépített négylakrészű bérház. Jelinek ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 250

Biharkeresztesen 4 szobás úri villa, négyholdas szőlő, gyümölcsös, szántóval 60.000 pengőért eladó. Jelinek ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 248

Jókarban levő gyermek sportkocsi eladó. Rimler Károly-u. 45. 253

Házhely központban 150 négyszögöl eladó. Dr Kovács Ernő ügyvéd, Ritoók Zsigmond-utca 13. 251

Kifogástalan állapotban levő Adler Junior gépkocsi gummi és „E” betű nélkül, olcsón eladó. Érdeklődni: Széchenyi-tér 12. Házfelügyelőnl. 245

Uj cserépkályhák készítését, cserépkályhák atrakását, szabadalmazott futószekréttel, készíti Bessenyei István kályhás, Huszár-utca 23. Telefon 29—89

Eladó kitűnő karban lévő 2 darab nagy legyező-fotóly Hitler Adolf-utca 15. fsz. 2. 225

Eladó egy hibátlan fürdőkád és egy vaskályha, Csáky-u. 32. 230

Lakás

Elcserélném azonnal 2 szobás, fürdőszobás, 2 erkélyes, összkomfortos lakásmat, 3 vagy 4 szobás lakással. Putnik, Horthy Miklós-ut 19.

Két üres szobát keresek vagy egyet előszobával üzleti központban, földszinten, iroda-raktárnak. Cimeket „Csendes” jellegre kiadóba. 223

Mntabarackos és szőlő város belterületén (négyholdas) eladó. Jelinek ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 249

Forgalmas helyen üzlethelyiség hentesnek vagy fodrásznak kiadó. Ugyanott egy új rekamié eladó. Török Ignác-u. 26. 243

Biharpüspökiben engedélyezett pékség kiadó, vagy társat keresek. Kalas Bihar-püspöki, Új-telep. 242

Ingatlan

Szerencse-utca 1. úri háromszobás magánház, mellette külön házhely, gyümölcsös eladó. Jelinek ingatlaniroda, Teleki-utca 2. 235

Kiseb ingatlanok, Trencsén (3000), Radnai püspök (4000), Franklin Benjámin (8000), Hattyu (9000), Jávorka (9500), Francia (10.000), Székely hadosztály (8000) pengőért. Jelinek ingatlaniroda Teleki-utca 2. 247

Bármilven

Ingatlan

adásvétel, csere vagy bérlet-ügyben bizalommal keresse fel

MEZEI ingatlanforgalmi irodát agyN Sándor u 19. Telefon: 27—50

Oktatás

Szabó Ferenc GYORSIRÓ. és GÉPIRÓISKOLÁJA, Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 12. (Eng. szám 3329/1941.—42.) Vidékieknek vasúti kedvezmény. — Telefon: 29—78.

Hüvelyke

80.000 pengővel és közreműködéssel érdeklőséget vállal öskeresztény fa, bor, pálinka üzlethez, vagy más-vállalkozáshoz. Jelinek ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 241

Zöldbáb, zöldborsó, gyümölcs és egyéb idénycikkeket minőségi garanciával szállítok. Ügynököket felveszek „Teljes garanciával” a kiadóba. 244

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását, 38 évj gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 318

Paragazzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutoras Szilágyi-utca 7. Telefon 14—21. 664

Eltűnt Szalárdról Jánki Dezső bihari 9 éves kisfiu, barna hajú, piros arcú, két rövid nadrágba, leventesapkával, meztláb. Kérem, aki látta, vagy tudja, hol van, jelentse a bihari községhez. 233

Elvesztett a törvényszék környékén — pénteken délután egy félbarna férfikeztyűt. Becsületes megtalálót kérem, arja be a Magyar Lapok kiadóhivatalába. 240

ADAMI ULA JONOS.

SENET LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

76. és felelősmerkesztő: Felelős kiadó:

Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.